

รายงานวิจัย
เรื่อง

การพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ
Developing a growth mindset in communication skills in speaking for presentations

พรรณภา ส่งแสงแก้ว

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2562

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “กรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ” เป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม ในปีการศึกษา 2562

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยจึงใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและแหล่งผู้ให้ข้อมูลจากสภาพปัญหาที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในการพูดนำเสนอของนักศึกษาขาดประสิทธิภาพ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาสร้างเป็นรูปแบบโปรแกรมในการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ซึ่งผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้งานวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ให้ความเมตตาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ระยะเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ข้อคิดเห็น และแนวทางในการทำวิจัย อีกทั้งยังช่วยตรวจสอบ แก้ไข และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการเขียนรายงานวิจัย จนวิจัยเป็นรูปเล่มเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติภูมิ มีประดิษฐ์ ผู้อำนวยการสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยดำเนินงานวิจัยจนแล้วเสร็จ และ ขอขอบคุณ สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ช่วยแนะนำแนวทางในการทำวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนวินาทีสุดท้ายของการดำเนินงาน

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัว และกัลยาณมิตรทุกท่าน ผู้ซึ่งให้แรงสนับสนุนในการทำสิ่งที่ดีและมีประโยชน์เสมอมา

พรรณภา ส่งแสงแก้ว

หัวข้อวิจัย : การพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ
 ผู้วิจัย : พรรณภา ส่งแสงแก้ว
 หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
 ปีที่พิมพ์ : 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกระบวนการคิดที่ส่งผลต่อการไม่กล้าพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ของนักศึกษาที่มีปัญหาในการพูดนำเสนอ 2) พัฒนาโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ 3) ประเมินประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีปทุมวิทยาเขตขอนแก่น ได้มาจากการคัดเลือกนักศึกษาที่มีคะแนนจากแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการสื่อสารการพูดเพื่อการนำเสนอต่ำ จำนวน 18 คน เป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรม 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) โปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ 2) แบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการสื่อสารการพูดเพื่อการนำเสนอ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าสถิติ ใช้ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการทดลอง นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนกรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 2) นักศึกษากลุ่มทดลองมีความเห็นว่าการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ช่วยให้นักศึกษามีการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต และสามารถมีความมั่นใจในการพูดนำเสนอได้ดีขึ้น

คำสำคัญ : กรอบความคิดแบบเติบโต ทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

Research Title : Developing a growth mindset in communication skills in speaking for presentations

Name of Researcher : Pannapa Songsangkaew

Name of Institution : Sripatum University Khon Kaen

Year of Publication : 2021

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the problem of thinking process affecting students' reluctance to speak and present their work 2) develop a growth mindset development program in speaking communication skills for presentations 3) evaluate the effectiveness of implementing a growth mindset development program. in speaking communication skills for presentations. This research was the quasi experimental research. The sample consisted of 1st year student, Sripatum University, Khon Kaen Campus. every student to do the growth mindset in communication skills in speaking for presentations test and then selected students that were less scores over average and adjustment on growth mindset in communication skills in speaking for presentations less score. Then select 18 students and voluntary 18 students for one were an experimental group. Experiment group participated in the group activities for 12 sessions, 50 minutes per each session. The instruments used in the research were: Developing a growth mindset in communication skills in speaking for presentations program, the growth mindset in communication skills in speaking for presentations test. Mean, standard deviation, The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test were utilized for analyzing data.

The research results indicated that: 1) the posttest scores from the growth mindset in communication skills in speaking for presentations Test of the experimental group were higher than pretest scores at .00 level of significance. 2) The students in the experimental group reported that participating in the growth mindset development program in communicative speaking skills for presentations. Help students develop a growth mindset. and can have better confidence in speaking and presenting

Keywords: Growth Mindset, communicative speaking skills for presentations

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	2
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	6
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับกรอบความคิดแบบเติบโต.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับการสื่อสารและการพูดเพื่อการนำเสนอ.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	37
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	38
รูปแบบการวิจัย.....	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	38
เครื่องมือการวิจัย.....	39
การรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ผลการศึกษาสภาพปัญหาของกระบวนการคิดที่ส่งผลต่อการไม่กล้าพูด	46
นำเสนอหน้าชั้นเรียน ของนักศึกษาที่มีปัญหาในการพูดนำเสนอ.....	50
ผลการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการ	50
สื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ผลการประเมินประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเดบิต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ.....	56
	ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการเรียนรู้และใบงานในการเข้าร่วมโปรแกรมของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมของโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเดบิต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมฯแต่ละครั้ง.....	59
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
	สรุปผลการดำเนินงานวิจัย.....	65
	สรุปผลวิจัย.....	65
	อภิปรายผลการวิจัย.....	65
	ข้อเสนอแนะ.....	67
	บรรณานุกรม.....	69
	ภาคผนวก.....	71
	ภาคผนวก ก แบบวัดกรอบความคิดแบบเดบิตในทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอ.....	72
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	76

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงแบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบ One Group Pre test – Post test Design.....	42
2	โครงสร้างของโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ.....	51
3	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะพูดเพื่อการนำเสนอ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ของนักศึกษา กลุ่มทดลอง.....	56
4	แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยของคะแนนกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะพูดเพื่อการนำเสนอ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอของนักศึกษา กลุ่มทดลอง.....	57
5	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะพูดเพื่อการนำเสนอ ของนักศึกษากลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยการทดสอบด้วย The Wilcoxon Matches Pairs Signed Rank Test.....	58

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	แผนภูมิกระบวนการสื่อสารที่สัมฤทธิ์ผล.....	19
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	37
3	ระยะดำเนินการวิจัย.....	44

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสื่อสาร (Communication) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ทั้งในด้านการดำเนินชีวิต สังคม เศรษฐกิจ และการศึกษา จนอาจกล่าวได้ว่าการสื่อสารเป็นฟันเฟืองของเครื่องจักรกลแห่งสังคมที่ทำให้สังคมดำเนินไปอย่างไม่หยุดยั้ง เนื่องจากการสื่อสารเป็นเครื่องมือ (Instrument) และวิธีการ (Means) ในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่งทั้งต่อปัจเจกบุคคล ต่อองค์กร และต่อสังคม การอยู่ร่วมกันในสังคมนั้นจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารกันด้วยการพูด เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่กันและกัน เป็นสัญลักษณ์แห่งความเข้าใจระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ การพูดเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการดำรงชีวิตเพราะคำพูดสามารถเปลี่ยนแปลงอะไรได้ทุกอย่าง สามารถเปลี่ยนคนหนึ่งให้มีภาพลักษณ์แตกต่างไปจากตัวตนที่แท้จริง สามารถเปลี่ยนความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ มุมมอง และทัศนคติของคนได้ คำพูดสามารถเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์และสถานการณ์ทุก ๆ อย่างให้เป็นไปในอีกลักษณะหนึ่งได้และคำพูดสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตคนเราได้ (กิติมา สุรสนธิ, 2557)

การพูด คือการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดตลอดจนความต้องการต่าง ๆ จากผู้พูดไปยังผู้ฟัง ซึ่งถือเป็นทักษะการสื่อสารที่สำคัญของมนุษย์ที่นอกเหนือไปจากทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียน ยิ่งการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันมีความยุ่งยากซับซ้อนเพียงใด การพูดให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายก็ย่อมมีความยากยิ่งขึ้นไป อย่างไรก็ตามมนุษย์สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ โดยการฝึกฝนการพูดให้เกิดความชำนาญ เรียนรู้วิธีการที่จะพูดจับใจคน (ผะอบ โปษะกฤษณะ, 2554) ประกอบกับในขณะที่สังคมก้าวเข้าสู่ยุคที่มีเศรษฐกิจเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศบุคคลที่อยากจะประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตด้วยความสามารถทางการพูด โดยเฉพาะงานด้านธุรกิจนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหมั่นฝึกฝนการพูดอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการพูดเชิงบวก การพูดเพื่อประนีประนอม การพูดเพื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์ การพูดเพื่อโน้มน้าวใจ การพูดเพื่อแสดงความคิดเห็น และการพูดเพื่อนำเสนอ เป็นต้น การฝึกการพูดในประเด็นดังกล่าวจึงจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนให้สามารถพูดชัดถ้อยชัดคำ ฉะฉาน พูดคล่องแคล่ว และที่สำคัญต้องมีความกล้าแสดงออกทางการพูดประกอบด้วย (สนธิ สัตโยภาส, 2556)

จากการค้นคว้างานวิจัยในเรื่องการพัฒนาทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอ พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้วิจัยแบบทดลอง (experimental research) เช่น การศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาการพูดหน้าชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ใช้เฉพาะเชิงปริมาณซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นตัวเลขยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบ ผลการวิเคราะห์ที่อาจบอกได้ว่าอะไรมากกว่ากัน เกิดการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังอะไรต่างจากอะไร อะไรสัมพันธ์กันหรือไม่สัมพันธ์กันอย่างไร สะท้อนภาพรวมของสิ่งที่ศึกษาตามกรอบของการวิจัยที่ตัวแปรกำหนดล่วงหน้าชัดเจน แต่ข้อมูลดังกล่าวไม่ให้สารสนเทศในเชิงการอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ยึดติดกรอบตัวแปรที่ศึกษาล่วงหน้า และการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการพูดนำเสนอ พบว่า โปรแกรมการพัฒนาทักษะการพูด ไม่ว่าจะเป็นการพูดนำเสนอ หรือการพูดหน้าชั้นเรียน ไม่ได้มุ่งเน้นที่ปัญหาจากกระบวนการคิดของผู้เรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการพูดนำเสนอ หรือการพูดต่อที่สาธารณชน หรือพูดโดยมีผู้ฟังในจำนวนหนึ่ง แต่สร้างโปรแกรมโดยพัฒนาที่บุคลิกภาพภายนอก ไม่ได้ปรับที่กระบวนการความคิดภายใน ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาทักษะการพูดได้อย่างถาวร ดังเช่นงานวิจัยของ ลักขณา คารามาตย์ (2554) ศึกษาวิจัยเรื่องผลของโปรแกรมการพัฒนาการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศร่มเกล้า กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการพูดหน้าชั้นเรียนดีขึ้นหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาการพูดหน้าชั้นเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งการวิจัยไม่ได้คำนึงถึงปัญหาในกระบวนการความคิดของผู้เรียนต่อการพัฒนาทักษะการพูดนำเสนอ

ปัจจุบันการพูดนำเสนอเป็นอีกหนึ่งในทักษะการพูดที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในองค์กรบริษัท ห้างร้าน ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ เนื่องด้วยการปฏิบัติงานในทุกสาขาอาชีพจำเป็นต้องใช้วิธีการนำเสนองานด้วยการพูด ที่ถึงแม้เทคโนโลยีสารสนเทศจะเอื้ออำนวยต่อการนำเสนอเพียงใด แต่การพูดก็จะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่องานที่ผู้พูดนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย (2558) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีทักษะการพูดดีนั้นจะเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดีเป็นที่นิยมยกย่องของบุคคลอื่น จะประกอบกิจการงานใด ๆ ก็จะได้ประสบผลสำเร็จ ผู้ที่มีทักษะในการพูดจึงสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ที่มาเกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ตรงกันข้ามกับผู้ขาดทักษะในการพูดจะไม่สามารถสื่อความเข้าใจได้ดีเท่าที่ควร บางครั้งยังเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเป็นผลร้ายต่อตัวผู้พูดเอง และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการนำเสนอ ตลอดระยะเวลา 6 ปี พบว่านักศึกษาขาดทักษะการพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยนักศึกษาเกือบร้อยละ 70 มักจะพูดนำเสนอด้วยวิธีการอ่านตามตัวอักษรจากเอกสารหรือข้อความที่จดบันทึกไว้ และมีความตื่นเต้น ประหม่า ไม่มั่นใจในตนเอง ส่งผลให้บุคลิกภาพการพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน มีบุคลิกภาพที่ไม่ดี เช่น ไม่สบตาผู้ฟัง เสียงสั้น กรอกตาไปมา ยืนทิ้งน้ำหนักตัวที่ขาข้างใดข้างหนึ่ง หรือพูดโดยหลบอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งพฤติกรรมทั้งหมดนี้ปรากฏออกมาเป็นคะแนนโดยเฉลี่ยอยู่ในร้อยละ 45 ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินการพูดอยู่มาก

จากการทบทวนเอกสารและสอบถามข้อมูลเบื้องต้นพบว่า บุคคลส่วนใหญ่เมื่ออยู่ในห้องประชุมที่มีคนจำนวนมาก มักจะหลีกเลี่ยงการพูด การตอบหรือถามคำถาม การเรียนการสอนในห้องเรียนก็เช่นเดียวกัน นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ครูอาจารย์มอบหมายงานให้ต้องออกมาพูดหน้าห้อง หากเป็นการพูดเดี่ยว เช่น การนำเสนอรายงาน การอภิปราย หรือการพูดแสดงความคิดเห็น นักเรียน นิสิต นักศึกษาส่วนใหญ่จะไม่กล้าออกมาพูด หรือหากต้องออกมาพูดก็ไม่สามารถพูดได้ดี และมีบุคลิกภาพการพูดที่ดี ไม่มีความมั่นใจในการพูด บางคนมีความประหม่า ตื่นเต้นมาก แสดงออกโดยก้มหน้าไม่สบตาผู้ฟัง เหม่อมองออกไปนอกห้อง ยืนบิดตัวไปมาหรือยืนไม่นิ่ง ม้วนสายไมโครโฟน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้อง สว่างจิตร์ สุวรรณรัตน์ (2545) ที่กล่าวไว้ว่าเหตุการณ์ที่พบอยู่เสมอในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาต่าง ๆ เมื่อนักเรียนหรือนิสิตออกมาพูดหน้าชั้นเรียนจะเนื่องด้วยสาเหตุจากการออกมารายงานหน้าชั้น การอภิปราย หรือได้วาทีที่ก็ตาม ทุกคนจะรู้สึกประหม่า บางคนประหม่ามากจนถึงกับมีอาการใจสั่น ปากสั่น มือเย็น ขนลุก รู้สึกขาที่ตื้อค้อมองคนฟังไม่ค่อยเห็น ตาพร่ามัว ไม่ได้ยินเสียงตนเอง ความจำเลื่อม ไม่สามารถจำสิ่งที่เตรียมมาได้ยืนไม่นิ่ง กระสับกระส่ายไม่มีที่เก็บมือ อาการหนักกว่านี้คือหน้ามืดคล้ายจะเป็นลม ซึ่งความประหม่าในการพูดนั้นมักจะนำผลเสียมาสู่ผู้พูดได้ ทำให้ผู้พูดขาดความมั่นใจในตนเอง เป็นการเสียบุคลิกภาพ และประสบการณ์ล้มเหลวในการพูด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นคุณค่าของการนำองค์ความรู้ด้าน การพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) มาออกแบบเครื่องมือและ โปรแกรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารการพูดเพื่อการนำเสนอ

กรอบความคิดเติบโต (Growth Mindset) เป็นความเชื่อของมนุษย์ที่มีต่อลักษณะและคุณลักษณะของตนเองว่า สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้ การศึกษากรอบความคิดในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า กรอบความคิดเติบโต มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ การมีกรอบความคิดแตกต่างกันจะส่งผลให้มีคุณลักษณะแตกต่างกันหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความพยายาม ทักษะที่มีต่อความล้มเหลว รวมถึงความสามารถในการปรับตัว (ชนิตา รุ่งเรือง และ เสรี ชัดเข้ม, 2559) ศาตราจารย์คาร์อล ดเว็ค แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ได้แบ่งกรอบความคิดออกเป็น 2 ประเภท คือ กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) เชื่อว่ามนุษย์พัฒนาได้ และความสามารถสร้างด้วยการเรียนรู้ มองว่าปัญหาและอุปสรรคเป็นโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา และกรอบความคิดแบบจำกัด (Fixed Mindset) เชื่อว่าความสามารถของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไม่ได้ และไม่สามารถเพิ่มพูนทักษะความสามารถได้ (Carol S. Dweck: 2006) ทั้งนี้ บุคคลสามารถมีกรอบความคิดทั้ง 2 ประเภทได้ แต่จะมีความโน้มเอียงไปทางด้านใดด้านหนึ่งมากกว่าแตกต่างกันไป นอกจากนั้นกรอบความคิดยังสามารถเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาได้ บุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนากรอบความคิดจากตัวบุคคลเองและพ่อแม่แล้ว อาจารย์เป็นอีกหนึ่งบุคคลที่มีบทบาทในการช่วยพัฒนากรอบความคิดให้กับผู้เรียน โดยอาจารย์เป็นแบบอย่างในการมีกรอบความคิดแบบเติบโต สอนให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องกรอบความคิดแบบเติบโต ให้ความสำคัญกับกระบวนการและผลสะท้อนกลับในกระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ชื่นชมในความพยายาม ลดการ

เปรียบเทียบ เรียนรู้ในความคิดพลาด ก็จะทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเองได้

ผู้วิจัยในฐานะผู้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการนำเสนอ ในส่วนของรายวิชาหมวดศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น จึงเล็งเห็นความสำคัญของการนำการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ซึ่งเป็นลักษณะการคิดที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเชื่อของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะและคุณลักษณะของตนเองว่า สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา หากนักศึกษาสามารถปรับความคิด ความเชื่อว่าตนเองสามารถพัฒนาทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอจนเกิดความมั่นใจด้วยการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ทักษะการพูดเพื่อการนำเสนออย่างมั่นใจนั้นก็จะ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการทำงานของนักศึกษาในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหากระบวนการคิดที่มีผลต่อการพูดนำเสนอของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีปัญหาด้านการพูดนำเสนองานหน้าชั้นเรียน

2.2 เพื่อพัฒนาโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

2.3 เพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

3. คำถามวิจัย

3.1 การพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต สามารถช่วยให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอได้หรือไม่

3.2 หลังจากนักศึกษาเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะ การสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ นักศึกษามีการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอในตนเองเพิ่มขึ้น

3.3 โปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ สามารถเป็นแนวทางให้สถาบันการศึกษานำไปพัฒนาทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอได้หรือไม่

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

4.1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเดบิต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

4.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ กรอบความคิดแบบเดบิต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

4.2 ขอบเขตพื้นที่ คือ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

4.3 ขอบเขตเวลา 12 เดือน

4.4 ขอบเขตของการวิจัย โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเดบิต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองเดียว (One Group Pretest – Posttest Design) มีขอบเขตการวิจัยโดยแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของกระบวนการคิดที่ส่งผลต่อการไม่กล้าพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ของนักศึกษาที่มีปัญหาในการพูดนำเสนอ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเดบิต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ระยะที่ 3 ประเมินประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเดบิต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณในการวัดผลก่อนหลัง และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการสัมภาษณ์ ติดตามผลนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ

5. ระยะเวลาในการทำวิจัย

ระยะเวลาในการทำวิจัยตั้งแต่ สิงหาคม 2563 – กรกฎาคม 2564

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

นักศึกษา (Student)

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ (Develop a growth mindset in speech communication skills for presentations)

องค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประกอบด้วย ดังนี้ 1) การเรียนรู้สามารถเพิ่มศักยภาพของสมองได้ (Brainology) 2) การตั้งเป้าหมาย (Student's Expectation) 3) วิธีคิดที่ไม่ผิดหวังเมื่อผิดพลาด (Mistake is Interesting) 4) ใช้พลังของคำว่า "ยัง" (Power of YET) 5) ชมที่ความพยายามและกระบวนการ (Praising Effort and the Process) 6) ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (Constructive Feedback)

กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)

แนวความคิดหรือกลุ่มความคิดของบุคคลที่เชื่อว่าคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ เช่น ความสามารถ สติปัญญา พรสวรรค์ สามารถเปลี่ยนแปลงได้

ทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอ (speech communication skills for presentations)

การพูดนำเสนอผลงานของตนเองหรือกลุ่มต่อหน้าที่ประชุมชน มีบรรยากาศที่เป็นทางการ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลของโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาในด้านอื่น ๆ และสามารถนำไปพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอให้มีความหลากหลายได้

7.2 ผลการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต และทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ให้มีความหลากหลาย เหมาะกับคุณลักษณะของนักศึกษาในการการเรียนการสอน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “โปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และหนังสือทางวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา โดยได้ประมวลแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับกรอบความคิดแบบเติบโต

- 1.1 กรอบแนวคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)
- 1.2 การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนด้วยวิธีการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต

2. แนวคิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับการสื่อสารและการพูดเพื่อการนำเสนอ

- 2.1 ความหมายของการสื่อสาร
- 2.2 วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร
- 2.3 องค์ประกอบของการสื่อสาร
- 2.4 การพัฒนาทักษะการพูด
- 2.5 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนำเสนอ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในแต่ละส่วน มีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับกรอบความคิดแบบเติบโต

กรอบความคิดเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและทัศนคติของบุคคล การมีกรอบความคิดแตกต่างกันจะส่งผลให้บุคคลมีลักษณะแตกต่างกันหลายประการ เมื่อพบกับสิ่งท้าทายหรืออุปสรรคจะมีมุมมองและการแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นความพยายาม ทัศนคติที่มีต่อความท้าทาย ความล้มเหลว ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต ศาตราจารย์คาร์อล เดวีค แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ได้แบ่งกรอบความคิดออกเป็น 2 ประเภท คือ กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) เชื่อว่ามนุษย์พัฒนาได้ และสามารถสร้างด้วยการเรียนรู้ มองว่าปัญหาและอุปสรรคเป็นโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา และกรอบความคิดแบบจำกัด (Fixed Mindset) เชื่อว่าความฉลาดของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไม่ได้ และไม่สามารถเพิ่มพูนทักษะความสามารถได้ (Carol S. Dweck; 2006) ทั้งนี้ บุคคลสามารถมีกรอบความคิดทั้ง 2 ประเภทได้ แต่จะมีความโน้มเอียงไปทางด้านใดด้านหนึ่งมากขึ้นแตกต่างกันไป นอกจากนี้ กรอบความคิดยังสามารถเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาได้ บุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนากรอบความคิดจากตัวบุคคลเองและพ่อแม่แล้ว ครูเป็นอีกหนึ่งบุคคลที่มีบทบาทในการช่วยพัฒนากรอบความคิดให้กับผู้เรียน โดยครูเป็นแบบอย่างในการมีกรอบความคิดแบบเติบโต สอนให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องกรอบความคิดแบบเติบโต ให้มีความสำคัญกับกระบวนการและผลสะท้อนกลับในกระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ชื่นชมในความพยายาม ลดการเปรียบเทียบ เรียนรู้ในความผิดพลาด ก็จะทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเองได้

1.1 กรอบแนวคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)

คนที่มี Growth Mindset มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จ มากกว่าคนที่มี Fixed Mindset Blackwell & Dweck (2007) ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับความฉลาดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ โดยให้เด็กนักเรียนแรกเข้าชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำแบบทดสอบเพื่อประเมินความเชื่อเกี่ยวกับความฉลาด เพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 : เชื่อว่าความฉลาดสามารถเปลี่ยนแปลงได้ (Growth Mindset) และกลุ่มที่ 2 : เชื่อว่าความฉลาดไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ (Fixed Mindset) จากนั้น ติดตามผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม เป็นระยะเวลา 2 ปี ตั้งแต่แรกเข้าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงสิ้นสุดชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มที่มีความเชื่อแบบ Growth Mindset มีผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในช่วงมัธยมศึกษา ปีที่ 2 เหนือกว่ากลุ่มที่มี Fixed Mindset อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มี Growth Mindset มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่มี Fixed Mindset

นอกจากนี้ Dweck ได้นำแนวคิดเรื่อง Growth Mindset ไปใช้ในอีกหลายเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนักเรียนในย่านชุมชนแออัด และในชนเผ่าพื้นเมืองในสหรัฐอเมริกาซึ่งโดยทั่วไปจะมีผลการเรียนต่ำกว่านักเรียนในกลุ่มอื่น ๆ โดยผลที่ออกมาก็เป็นไปในทางเดียวกันคือ พบว่าการสร้าง Growth Mindset ในเด็กนักเรียน ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น เด็ก ๆ สามารถทำคะแนนในการทดสอบระดับรัฐได้สูงเป็นลำดับต้นๆ จากที่เคยอยู่รั้งท้าย หลังจากที่ได้เรียนรู้และเข้าใจ ว่าความฉลาดเปลี่ยนแปลงได้ การเรียนรู้จากข้อผิดพลาดและการใช้ความพยายามจะช่วยพัฒนาความสามารถของตนได้

คนที่มีการรอบความคิดแบบเติบโตมีแนวโน้มที่จะมีการจัดการทางอารมณ์ที่ดีกว่าคนที่มีการรอบความคิดแบบจำกัด คนที่มีการรอบความคิดแบบเติบโตเมื่อพบกับความ ผิดพลาด ผิดหวัง ก็อาจมีอารมณ์เศร้าได้ เหมือนกับคนที่มีการรอบความคิดแบบจำกัด เพียงแต่จะสามารถผ่านพ้นจากความเศร้าได้เร็วกว่า เนื่องจากคนที่มีการรอบความคิดแบบเติบโต จะพยายามเรียนรู้และตั้งใจแก้ปัญหา ไม่มีมัวจมอยู่กับอารมณ์เศร้า ความผิดพลาดไม่ได้บอกว่า เขาไม่เก่ง หรือไม่ฉลาด เพียงแต่บอกว่าเขายังเรียนรู้เรื่องนี้ไม่เพียงพอ เมื่อพบกับความผิดพลาด คนที่มีการรอบความคิดแบบจำกัด จะมองในเชิงตัดสิน ว่าความผิดพลาดคือความล้มเหลวของตน ตนไม่เก่งพอ จึงทำให้เกิดความผิดพลาดขึ้น ซึ่งความคิดว่าตนล้มเหลวหรือไม่เก่งนี้ เป็นความคิดที่ก่อให้เกิดอารมณ์เศร้า โดยคนที่มีการรอบความคิดแบบจำกัด ยังมีความเชื่อที่ว่าตนเองไม่สามารถเก่งขึ้นได้ จึงไม่พยายามที่จะแก้ไข แต่พยายามหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา เพราะการเผชิญกับปัญหาจะยิ่งเป็นการตอกย้ำว่าตนไม่เก่ง ปัญหาหรือความผิดพลาดก็จะยังคงอยู่และกระตุ้นให้เกิดอารมณ์เศร้าหรือกังวลไปเรื่อย ๆ

ผู้ที่มีการรอบความคิดแบบเติบโตกับผู้ที่มีการรอบความคิดจำกัดมีความแตกต่างกันอีกประการหนึ่ง คือ มุมมองต่อความผิดพลาดหรือความล้มเหลว และการปรับตัว Morse et.al (2011) ศึกษาความใส่ใจกับความผิดพลาดและการปรับตัว ด้วยวิธีการวัดคลื่นไฟฟ้าสมองสัมพันธ์กับเหตุการณ์ในนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปรากฏว่า ผู้ที่มีการรอบความคิดเติบโตมีการตระหนักและให้ความสนใจกับความผิดพลาด รวมทั้งมีการพัฒนาตนเองภายหลังจากที่ผิดพลาดได้มากกว่าผู้ที่มีการรอบความคิดแบบจำกัด ซึ่งคล้ายคลึงกันกับผลการศึกษาของ Schoder (2014) ที่ศึกษาผลของกรอบความคิดต่อการควบคุมทางปัญญา (Cognitive control) ด้วยการวัดคลื่นไฟฟ้าสมองสัมพันธ์กับเหตุการณ์ในนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งผลปรากฏว่า ผลจากการศึกษาของ King (2012) ยังแสดงให้เห็นว่ากรอบความคิดเติบโต มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปรับตัวที่เหมาะสม ขณะที่กรอบความคิดจำกัดมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม

กรอบความคิดเติบโต เป็นความเชื่อที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในระดับชั้นต่าง ๆ การศึกษาระยะยาวของ Blackwell, Trzesniewski, and Dweck (2007) ที่ได้ศึกษากับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ในประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 373 คน โดยการสอนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง

และพัฒนาได้ของ เซาว์นปัญญา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า กรอบความคิดจำกัดส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง ขณะที่กรอบความคิดเติบโต ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจเพิ่มขึ้นด้วย สอดคล้องกับ การศึกษาของ King (2012) ที่ศึกษาในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในประเทศไทย พิลิปปีนส์ถึงความเชื่อเกี่ยวกับเซาว์นปัญญาของตนเอง มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวและสภาวะทางจิตของนักเรียนอย่างไร ผลปรากฏว่าความเชื่อที่ว่า ความสามารถทางเซาว์นปัญญาของตนเองไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในขณะที่ความเชื่อที่ว่า เซาว์นปัญญาของตนเองสามารถเปลี่ยนแปลงได้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่มีกรอบความคิดจำกัดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในขณะที่นักเรียนที่มีกรอบความคิดเติบโตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการเรียนรู้มีความเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจของผู้เรียน และกรอบความคิดเติบโตที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้และแรงจูงใจของผู้เรียนด้วย ดังเห็นได้จากการศึกษาของ Blackwell, Trzesniewski, and Dweck (2007) ที่แสดงให้เห็นว่า กรอบความคิดเติบโตทำให้แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Haimovitz, Wormington, and Corpus ในปี ค.ศ. 2011 ที่ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจลดลง เมื่อเรียนในระดับสูงขึ้นมักมีความเชื่อว่า เซาว์นปัญญาของตนเองไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ และส่งผลให้เด็กกลุ่มนี้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่ากลุ่มที่มีแรงจูงใจสูง ซึ่งมีความเชื่อต่อเซาว์นปัญญาของตนเองว่าเป็นสิ่งที่ สามารถพัฒนาได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Yeager and Dweck (2012) ที่ได้สรุปว่า ผู้ที่มีกรอบความคิดเติบโตมีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเมื่อมีการเลื่อนชั้นเรียน

กรอบความคิดเติบโตไม่เพียงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ แต่ยังมีความสำคัญต่ออารมณ์และสภาวะทางจิต ของมนุษย์อีกด้วย การศึกษาของ King (2012) ปรากฏว่านักเรียนที่มีความเชื่อว่า เซาว์นปัญญาของตนเองไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งเป็นลักษณะของกรอบความคิดจำกัด มีความสัมพันธ์กับการมีอารมณ์ทางลบ เช่น รู้สึกแย่เมื่ออยู่ในชั้นเรียนและแสดงอารมณ์ทางลบในโรงเรียน เช่น อารมณ์เสีย เช่นเดียวกับการศึกษาของ Schroder et al. (2014) ที่ได้ศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้ที่มีกรอบความคิดเติบโตมีลักษณะอาการทางจิตเวช เช่น ภาวะซึมเศร้า น้อยกว่าผู้ที่มีกรอบความคิดจำกัด กรอบความคิดเติบโตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคน ไม่ใช่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับความสามารถ ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น อันเนื่องมาจากการมีสภาวะทางจิตและการปรับตัวที่มีประสิทธิภาพ

1.2 การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนด้วยวิธีการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต

1.2.1 สอนให้ผู้เรียนเข้าใจว่าการเรียนรู้สามารถเพิ่มศักยภาพของสมองได้ (Brainology)
Dweck ได้นำการสอนเรื่องเกี่ยวกับสมองและการเรียนรู้ไปใช้กับ เด็กมัธยมต้น พบว่าสามารถช่วยเพิ่มระดับ

ผลการเรียนในเด็กที่มีผลการเรียนต่ำให้สูงขึ้นและมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้นได้ เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม เราจึงควรสอนให้ผู้เรียนเข้าใจว่าสมองของเราพัฒนาและเติบโตขึ้นได้เรื่อย ๆ ศักยภาพและความสามารถของเราก็เปลี่ยนแปลง ได้ด้วยการเรียนรู้และฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอด้วยเช่นกัน ตัวอย่าง เนื้อหาในการสอน มีดังนี้ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้าง และหน้าที่ของสมอง เช่น การควบคุมการเคลื่อนไหว การรับและแปลข้อมูลจากประสาทสัมผัส การเรียนรู้และจดจำ การคิดในแบบต่าง ๆ เป็นต้น การทำงานของสมอง เซลล์ประสาทซึ่งประกอบกันขึ้นมาเป็นสมอง หน้าที่ของเซลล์ประสาทที่ต่างกัน เช่น รับสัมผัส ตั้งการเคลื่อนไหว บันทึกความจำ แปลความหมายของภาพที่เห็น ฯลฯ

การทำงานของเซลล์ประสาทที่เชื่อมโยงผ่านสายใย ประสาทที่เชื่อมต่อกันอย่างเป็นระบบ การเติบโตของสมอง สมองพัฒนาขึ้นโดยการเรียนรู้ ทุกการเรียนรู้ จะเกิดการส่งสัญญาณจากเซลล์ประสาทตัวหนึ่งไปยังเซลล์ประสาทตัวอื่น ๆ เชื่อมต่อเป็นโครงข่ายใยประสาท ยิ่งเรียนรู้มาก ฝึกฝนมาก โครงข่ายใยประสาทก็จะเชื่อมต่อกันแข็งแรงมากขึ้น ทำให้สมอง สามารถทำงานในเรื่องที่เรียนรู้และฝึกฝนได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ในทางกลับกัน หากไม่เรียนรู้หรือฝึกฝน การเชื่อมต่อโครงข่ายใยประสาทก็จะถูกทำลายไป ทำให้สมองทำงานในเรื่องนั้น ๆ แย่ลง อาจใช้การเปรียบเทียบสมองเป็นเหมือนกล้ามเนื้อ และการเรียนเปรียบเหมือนการออกกำลังกาย ถ้าเราออกกำลังกายบ่อย ๆ กล้ามเนื้อก็แข็งแรงขึ้นมีพลังกำลัง แต่ถ้าเราไม่ออกกำลังกาย กล้ามเนื้อก็จะฝ่อลงไม่มีเรี่ยวแรง เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ การทำงาน และการเติบโตของสมองกับชีวิตประจำวัน สรุปความเข้าใจเกี่ยวกับสมอง ทั้งหมดและความเชื่อมโยงกับตัวเรา การนำความรู้ไปปรับใช้ โดยเน้นให้เด็กเห็นความสำคัญของการเรียนรู้และการฝึกฝน หากมีเรื่องที่ทำไม่ได้ แสดงว่าเซลล์ประสาทยังไม่ได้สร้างโครงข่ายใยประสาทในเรื่องนั้น เราต้องสร้างโครงข่ายดังกล่าวขึ้นมาโดยการเรียนรู้และฝึกฝน

1.2.2 สอนให้ผู้เรียนรู้จักตั้งเป้าหมายในการเรียน (Student's Expectation) สิ่งที่สำคัญมากในการช่วยให้ผู้เรียน เกิดความรักในการเรียนรู้ คือการให้เขาได้รู้สึกว่าเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตัวเอง รู้ว่าการเรียนนั้นมีความสำคัญ มีความหมายกับตัวเขาอย่างไร โดยการตั้งเป้าหมายในการเรียนด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นเจ้าของ และรับผิดชอบการเรียนรู้ของเขา การสอนให้ผู้เรียนรู้จักตั้งเป้าหมาย ในการเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนมองถึงการพัฒนาไปข้างหน้าและประเมิน การเรียนรู้ของตนเป็นระยะได้ เป้าหมายมี 2 ชนิด คือ 1) เป้าหมายระยะยาว ทำให้การเรียนมีความหมาย ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนและช่วยกำกับทิศทางของเป้าหมายระยะสั้น ตัวอย่างเป้าหมายระยะยาว อาทิ อาชีพที่อยากทำ ภาพชีวิตตัวเองในอีก 10 ปีข้างหน้า 2) เป้าหมายระยะสั้น ช่วยกำกับและส่งเสริมการเรียนรู้ เป้าหมายที่ดีควรมีการกำหนดช่วงเวลา เช่น 1 คาบเรียน 1 สัปดาห์ หรือ 3 เดือน ฯลฯ ควรมีความชัดเจน วัดได้ เพื่อให้ง่ายต่อการประเมิน รวมทั้ง มองเห็นความเป็นไปได้ เช่น สามารถทำแบบฝึกหัดการบวกเลข 2 ตำแหน่งในหนังสือแบบเรียน ได้ถูกต้องมากกว่า 80% ภายใน 1 สัปดาห์ อ่านบททวนบทเรียนวิชาภาษาอังกฤษจบบทที่ 1 ในวันนี้ ฝึกเลี้ยวลูกเทนนิส 100 ครั้งใน

วันนี้ ทั้งนี้ สิ่งที่สำคัญร่วมไปกับการตั้งเป้าหมายคือ การกำหนดวิธี กำกับติดตามและสนับสนุนให้ผู้เรียนประเมินตัวเอง

1.2.3 สอนให้ผู้เรียนมีวิธีคิดที่ไม่ผิดหวังเมื่อผิดพลาด (Mistake is Interesting) คนส่วนใหญ่มองความผิดพลาดเป็นเรื่องไม่ดี การพูดถึงความผิดพลาดคือการตำหนิ แต่สำหรับคนที่มีการรอบความคิดแบบเติบโต ความผิดพลาด คือสิ่งที่น่าสนใจ เพราะเป็นโอกาสในการเรียนรู้ เราจึงควรชักชวนให้ผู้เรียน ใฝ่ใจและมองเห็น โอกาสจากความผิดพลาด ผู้เรียนจำนวนมากไม่กล้าทำงานเพราะกลัวว่าถ้าทำผิดแล้วจะถูกลงโทษหรือถูกตำหนิ พ่อแม่และครูควรให้การตอบสนองต่อความ ผิดพลาดของเด็กด้วยท่าที่เป็นกลาง ไม่เพ่งโทษ แต่ชักชวนให้ปรับปรุงแก้ไข การทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากความผิดพลาดเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมองความผิดพลาดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน การตอบโต้ที่ผิดไม่ใช่เรื่องน่าอายหรือแสดงว่าโง่ง สิ่งที่ดีควรทำคือยอมรับ วิเคราะห์ และพยายามแก้ไข ครูและพ่อแม่สามารถใช้คำถามเชิญชวนให้ผู้เรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากความผิดพลาดแทนที่จะพูดถึงแต่สิ่งที่ทำได้สำเร็จเพียงอย่างเดียว เช่น "หนูได้เรียนรู้อะไร เพิ่มเติมจากการกลับไปแก้ไขข้อนี้ใหม่ ในสัปดาห์ที่ผ่านมามีอะไรบ้างที่หนูคิดว่าอยากจะกลับไปแก้ไข และหนูจะทำอย่างไร" จะเป็นการช่วยให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ว่าทั้งความผิดพลาดและความสำเร็จ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ทั้งคู่ ทั้งนี้ควรตระหนักเพิ่มเติมด้วยว่า ความสำเร็จซ้ำ ๆ ในเรื่องเดิม ๆ อาจมีคุณค่าน้อยกว่าความผิดพลาดในเรื่องใหม่ ๆ ที่ท้าทาย การตอบสนองของครูและพ่อแม่ต่อความผิดพลาดหรือความสำเร็จ ของผู้เรียนสามารถสร้างได้ทั้ง Growth และ Fixed Mindset

1.2.4 ใช้พลังของคำว่า "ยัง" (Power of YET) เราสามารถช่วยให้ผู้เรียนพลิกมุมมองจากความคิดแบบจำกัดเป็น ความคิดแบบเติบโตได้ง่าย ๆ โดยการใช้คำว่า "ยัง" เมื่อผู้เรียนบอกว่า "ทำ ไม่ได้" ที่จริงแล้ว เขายังทำไม่ได้ในตอนนี้อาจ ลองพิจารณาคำพูดต่อไปนี้ "หนูแก้ไขโจทย์ปัญหาข้อนี้ไม่ได้" "ผมทำงานนี้ไม่สำเร็จ" "หนูใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น" "หนูยังแก้ไขโจทย์ปัญหาข้อนี้ไม่ได้" "ผมยังทำงานนี้ไม่สำเร็จ" "หนูยังใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น" การเพิ่มคำว่า "ยัง" เป็นการสร้างความตระหนักว่า ผลลัพธ์ที่มี อยู่ในปัจจุบันไม่ใช่จุดสิ้นสุด เราสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงและสามารถไปถึงเป้าหมายได้ในอนาคต

1.2.5 ชมที่ความพยายามและกระบวนการ (Praising Effort and the Process) การให้คำชมโดยทั่วไปเป็นประโยชน์ เพราะช่วยเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) แต่จากการศึกษาเกี่ยวกับคำชมพบว่าคำชมบางประเภททำให้พัฒนาการในการเรียนของเด็กแย่ลง การชมที่ความฉลาด (Intelligence) ทำให้เด็กเกิดความคิดแบบจำกัด คำชมในเรื่องความฉลาด ความสามารถโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชิงตัดสิน เปรียบเทียบ เช่น "หนูฉลาดมาก" "หนูมีพรสวรรค์ด้านศิลปะมาก ๆ" "เธอเก่งที่สุดในห้อง" ทำให้เด็กมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยง การทำงานยาก ๆ และชอบเปรียบเทียบความสามารถกับคนอื่น มากกว่าที่จะสนใจพัฒนาตนเอง คำชมในความตั้งใจ ความพยายาม หรือกระบวนการ เช่น "หนู พยายามมากเลยกับงานนี้ แม้

ภูมิใจจริง ๆ จ๊ะ" "วิธีการลงสีเล่นแสงเงา ของเธอในภาพนี้สวยมาก ๆ เลย" ทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะชอบงานที่ยากและท้าทาย สนใจในกระบวนการเรียน ค้นหาวิธีการทำงานใหม่ๆ มากกว่าการเปรียบเทียบตนเองกับคนอื่น จากการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบผู้เรียนที่ได้รับคำชมที่ความฉลาดกับกลุ่มที่ได้รับคำชมที่ความพยายาม กลุ่มแรกจะยอมแพ้เมื่อพบกับความผิดพลาด ทำงานได้แย่งหลังจากทำผิดพลาด โทกว่าตนเองทำผลงานได้ดี

จากการศึกษาในเด็กเตรียมอนุบาล (ช่วงอายุ 2-3 ปี) พบว่าการให้คำชมไม่ว่าจะเป็นแบบใด (ชมที่ความฉลาด หรือ ความพยายาม หรือกระบวนการ) ช่วยให้เด็กสนใจในการเรียนรู้มากขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้รับคำชม แต่อย่างไรก็ดี เด็กกลุ่มที่ได้รับคำชมที่ความพยายามหรือกระบวนการ มีความสนใจในการทำกิจกรรมมากกว่า กลุ่มที่ชมด้านความฉลาด เมื่อเด็กโตขึ้น จะเริ่มใส่ใจต่อความหมายและสิ่งที่ผู้ใหญ่ให้คุณค่าจากคำชม การชมที่ความฉลาดทำให้เด็กใส่ใจต่อภาพลักษณ์ว่า ต้องฉลาดจึงจะดี เมื่อเจอเรื่องที่ยากซึ่งตนทำไม่ได้ จึงหลีกเลี่ยงที่จะทำเพราะการทำไม่ได้มีความหมายว่าตนไม่ฉลาด การให้คำชมบ่อยเกินไปทำให้เด็กรู้สึกว่าเป็นการชมที่ไม่จริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การชมในเรื่องเล็กน้อยที่ใคร ๆ ก็ทำได้ ดังนั้นจึงไม่ควรให้คำชมบ่อยเกินไป เพราะจะทำให้การชมไม่มีค่า และอาจทำให้เด็กคิดว่าเราแกล้งชม การชมจึงเป็นสิ่งที่ดี ช่วยเสริมสร้างกำลังใจและสร้างกรอบความคิดแบบเติบโตให้กับเด็ก ๆ คำชมที่ดีคือคำชมที่เฉพาะเจาะจง และเป็นสิ่งที่เด็กสามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยสรุป การชมที่ดีมีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) ชมที่วิธีหรือกระบวนการทำงานที่เฉพาะเจาะจง เช่น "การเขียนแหล่งอ้างอิงในรายงานแบบนี้ดีมาก" 2) ชมที่ความพยายาม เช่น "การที่เธอฝึกซ้อมทุกวัน ทำให้ผลงานออกมาดีมาก" 3) ไม่ชมบ่อยเกินไป

1.2.6 ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (Constructive Feedback) การให้คุณค่ากับความพยายาม คือลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของ คนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโต แต่ทั้งนี้การจะประสบความสำเร็จ หรือไปถึงเป้าหมายได้ ความพยายามดังกล่าวต้องเป็นความพยายามในวิธีการที่ถูกต้อง หากเราต้องการเดินทางไปสู่จุดหมายที่อยู่ในทิศเหนือ แต่กลับเดินไปทิศใต้ ความพยายามในการเดินของเรานั้นยิ่งทำให้ห่างไกล จากจุดหมายไปเรื่อย ๆ ในการไปสู่เป้าหมายของผู้เรียน จึงต้องอาศัยข้อมูลสะท้อนกลับ จากครูและพ่อแม่เพื่อเป็นเข็มทิศที่ช่วยให้เดินไปได้อย่างถูกต้อง แต่จากการรวบรวมการศึกษา ผลของการให้ข้อมูลสะท้อนกลับต่อผลการดำเนินงาน กว่า 40% (50 จาก 131 งานวิจัย) พบว่าการให้ข้อมูลสะท้อนกลับทำให้ผลการดำเนินงานลดต่ำลง ซึ่งหมายความว่า การให้ข้อมูลสะท้อนกลับ อาจก่อให้เกิดผลเสีย ดังนั้นการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กก็ควรเป็นข้อมูลสะท้อนกลับที่ดีเท่านั้น ข้อมูลสะท้อนกลับที่ดี มีดังนี้

1) สะท้อนกลับที่ให้ข้อมูลเพื่อช่วยให้ไปถึงเป้าหมาย มากกว่าการตัดสิน ดี-เลว ผ่าน-ตก

2) มีเป้าหมายที่ชัดเจน ควรให้ผู้เรียนได้รู้เป้าหมายก่อนเริ่มทำงาน และควรให้ข้อมูลสะท้อนกลับ ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

3) ให้คำแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีความสมดุลระหว่างการส่งเสริมสิ่งที่ทำได้ กับสิ่งที่ควรปรับปรุง

โดยสรุปการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน มีความสำคัญเนื่องจากความคิด (Mindset) เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์ อารมณ์ก่อให้เกิดพฤติกรรม การมีกรอบความคิดแบบเติบโตจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน หากเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคก็จะสามารถแก้ปัญหาและมีวิธีคิดที่ถูกต้องได้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ Mindset อาจจะไม่ใช่คำตอบของทุกปัญหา แต่ทุกการแก้ปัญหานั้นเริ่มต้นด้วยกรอบความคิดแบบเติบโต เราทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ อุปสรรคและความ ผิดพลาดเป็น โอกาสในการเรียนรู้ ความอดทนและพยายาม เป็น ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ ทุกคนสามารถสร้างกรอบความคิดแบบเติบโตให้กับตัวเองได้ โดยเฉพาะผู้ที่ทำงานในสถาบันการศึกษา ควรมีกรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับการสื่อสารและการพูดเพื่อการนำเสนอ

การสื่อสารในชีวิตประจำวัน ย่อมต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลในสถานการณ์ที่หลากหลาย หากการสื่อสารเกิดความบกพร่อง ก็จะทำให้การส่งสารและการรับสารไม่เกิดประสิทธิผล ดังนั้น เราควรมีความรู้ในเรื่องขององค์ประกอบการสื่อสารเพื่อให้การสื่อสารในแต่ละครั้งให้สัมฤทธิ์ผล

2.1 ความหมายของการสื่อสาร

การสื่อสาร (Communication) เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหลายศาสตร์ ทั้งภาษาศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ฯลฯ ซึ่งหากจะเข้าใจการสื่อสารอย่างถ่องแท้ จำเป็นที่จะต้องใช้พินความรู้จากสาขาวิชาอื่น ๆ มาประกอบ นอกจากนี้การสื่อสารยังถือเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ ในด้านศิลปะการสื่อสารเกี่ยวข้องกับความสามารถในการสร้างสรรค์เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ส่วนในด้านวิทยาศาสตร์ทำให้การศึกษาด้านสื่อสารมีลักษณะเป็นสหวิทยา (Interdisciplind) ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจ “การสื่อสาร” ในหลายแง่มุม จึงจะเสนอนิยามของการสื่อสารในมิติที่แตกต่างกันไปตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญในหลากหลายสาขา ซึ่งกิตติมา สุรสนธิ (2544 : 2-3) ได้ประมวลไว้ดังต่อไปนี้

แอริสโตเติล (Aristotle) นักทฤษฎีวิทยาได้นิยามการสื่อสารไว้ว่า “คือการแสวงหาวิธีชักจูงใจที่พึงมีอยู่ทุกรูปแบบ”

วอร์เรน ดับเบิลยู วีเวอร์ (Warren W. Weaver) ให้ความหมายการสื่อสารว่า “การสื่อสารเป็นคำที่มีความหมายกว้างและครอบคลุมถึงกระบวนการทุกอย่างที่จิตใจของคนคนหนึ่ง อาจมีผลต่อจิตใจของคนอีกคนหนึ่ง การสื่อสารจึงไม่ได้หมายความว่าแค่เพียงการเขียนและการพูดเท่านั้น หากยังรวมไปถึงดนตรีการแสดง และพฤติกรรมของมนุษย์อีกด้วย”

วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm) กล่าวถึงการสื่อสารว่า “การสื่อสาร คือ การมีความเข้าใจร่วมกันต่อเครื่องหมายที่แสดงข่าวสาร (Information Signs)”

จอร์จ เอ. มิลเลอร์ (George A. Miller) ได้กล่าวถึงการสื่อสารว่า “คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อเหตุการณ์ต่างเหตุการณ์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ในด้านจิตวิทยาการสื่อสารนั้น การสื่อสารจะต้องเกี่ยวข้องกับสภาวะจิตใจ กับเหตุการณ์ซึ่งแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันและนอกจากจะหมายถึงการสื่อสารด้วยถ้อยคำแล้ว การสื่อสารยังหมายรวมถึงการปฏิสัมพันธ์ (interact) และการสื่อสารชนิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างสัตว์อีกด้วย”

จากนิยามการสื่อสารดังกล่าว ทำให้เห็นว่าสิ่งที่เราจะเข้าใจ “การสื่อสาร” อย่างถ่องแท้ นั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจสาขาวิชาอื่น ๆ เข้ามาประกอบ นอกจากนี้ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทผู้ส่งสาร หรือผู้รับสาร จำเป็นต้องมีทักษะในการสื่อสาร กล่าวคือ ต้องเรียนรู้และฝึกฝนทั้งการใช้ภาษาอันเป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารของมนุษย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสื่อสาร จึงนำไปสู่สัมฤทธิ์ผล ในการสื่อสารได้ในที่สุด

2.2 วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

ในการสื่อสารเราควรตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการสื่อสารไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่สัมฤทธิ์ผลทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร

2.2.1 เพื่อแจ้งให้ทราบหรือบอกให้รู้ (to inform or to tell) เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารต้องการเล่าเรื่องหรือแจ้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือเกิดขึ้นในสังคมให้ผู้รับสารได้ทราบเป็นข้อมูลหรือเพื่อทราบและปฏิบัติตาม เช่น การเล่าปัญหาครอบครัวให้เพื่อนฟัง การรายงานข่าวประจำวัน การรายงานผลการเรียนของนักศึกษา ประกาศ การโอบกอดเพื่อแสดงความรักใคร่ความเอ็นดู หรือแม้แต่การพยักหน้าแสดงการยอมรับความคิดของวิทยากรขณะฟังการบรรยาย ซึ่งผู้ฟังมีการสลับบทบาทใน

กระบวนการสื่อสาร กล่าวคือ เป็นทั้งผู้รับสารจากวิทยากรและเป็นผู้ส่งสารแสดงความเข้าใจด้วยการพยักหน้า

2.2.2 เพื่อสอนหรือให้การศึกษา (to teach or to educate) วัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร คือต้องการให้ผู้รับสารมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ ได้ การสื่อสารในลักษณะนี้ผู้ส่งสารจำเป็นต้องใช้ความพยายามในการสื่อสารมากกว่าการแจ้งให้ทราบหรือบอกให้รู้ เพราะเป็นเรื่องของความเข้าใจ หลักความรู้หรือทฤษฎี

2.2.3 เพื่อชักจูงหรือโน้มน้าวใจ (to propose or to persuade) ผู้ส่งสารมุ่งเน้นให้ผู้รับสารมีการเปลี่ยนแปลงความรู้สึคนึกคิดทัศนคติ หรือพฤติกรรม ซึ่งส่วนใหญ่แล้วการเปลี่ยนแปลงของผู้รับสาร ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์กับตัวผู้ส่งสารด้วย ดังนั้นผู้ส่งสารจึงต้องใช้ความพยายามและมีความตั้งใจในการสื่อสารค่อนข้างสูง รวมทั้งอาจต้องใช้จิตวิทยาในการวิเคราะห์ผู้รับสาร ประกอบด้วย เช่น การโฆษณาขายสินค้าและบริการ การหาเสียงของนักการเมือง การประชาสัมพันธ์

2.2.4 เพื่อสร้างความพอใจหรือให้ความบันเทิง (to please or to entertain) ผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารมีความพึงพอใจ เกิดความสนุกสนาน และมีจิตใจแจ่มใสเบิกบาน เป็นการพักผ่อน และผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียนหรือการทำงาน ได้แก่ การพูดคุยหรือแสดงท่าทางที่ตลก ขบขัน การพูดเรื่องที่ผ่อนคลาย การร้องเพลง การแต่งนิทาน ตลอดจนการสร้างสรรค้งานศิลปะแขนงต่าง ๆ เป็นต้น

2.2.5 เพื่อสอบถามหรือขอความช่วยเหลือ (to inquire or to ask help) ผู้ส่งสารมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการข้อมูลข่าวสาร ความช่วยเหลือ ตลอดจนสอบถามความคิดเห็นของผู้รับสาร เช่น การขอข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวจากศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว การสอบถามเจ้าหน้าที่ธนาคารเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และการสอบถามสัมภาษณ์บุคคลเข้าทำงานในหน่วยงาน เป็นต้น

2.2.6 เพื่อรักษาสัมพันธไมตรีทางสังคม (to keep social relationship) เกิดจาก ผู้ส่งสารต้องการแสดงความสัมพันธ์อันดีกับผู้รับสาร การส่งสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาอารยธรรมทางสังคมนี้อาจแตกต่างกันตามวัฒนธรรมของแต่ละสังคม เช่น การทักทายด้วยการไหว้และการยิ้มของคนไทย และการทักทายด้วยการจับมือขวาตามวัฒนธรรมตะวันตก นอกจากนี้ยังรวมถึง การส่งข้อความทางโทรศัพท์ การส่งการ์ดอวยพร

2.2.7 เพื่อทราบ (to know) เกิดจากผู้รับสารมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบเรื่องราว เหตุการณ์ ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม การรับสารนี้เป็นการสนองตอบต่อความอยากรู้อยากเห็นซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์โดยทั่วไป เช่น การอ่านข่าวคราวจากคอลัมน์ซุบซิบในหนังสือพิมพ์ การดูประกาศแจ้งผลการเรียน การฟังผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลทางวิทยุ

2.2.8 เพื่อเรียนรู้หรือทำความเข้าใจ (to learn or to understand) วัตถุประสงค์ของผู้รับสารคือ ต้องการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวหรือวิชาการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนเองให้มีทักษะ มีความเชี่ยวชาญ สามารถนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถวิเคราะห์

สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ เช่น การเรียนในรายวิชาต่าง ๆ การอ่านหนังสือหรือตำราวิชาการ การฟังธรรมะจากรายการวิทยุ

2.2.9 เพื่อตัดสินใจ (to decide) เกิดจากผู้รับสารต้องการได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาและตัดสินใจ ในกรณีที่ผู้รับสารมีวัตถุประสงค์เพื่อตัดสินใจ จำเป็นต้องมีข้อมูลข่าวสารที่มากพอ เป็นเหตุเป็นผลและมีความน่าเชื่อถือ จึงจะสามารถโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารเปลี่ยนแปลงความคิด พฤติกรรม หรือตัดสินใจได้ ตัวอย่างเช่น การฟังคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อการลงทะเบียน การอ่านข้อสอบปรนัยเพื่อเลือกตอบ

2.2.10 เพื่อความพอใจหรือความรื่นเริง (to please or to enjoy) เกิดจากผู้รับสารต้องการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจทำได้ด้วยการพูดคุยกับเพื่อนหรือ ฟังเรื่องตลกสนุกสนาน การดูรายการบันเทิงจากโทรทัศน์ เช่น ละคร เกมโชว์ การชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ การดูคอนเสิร์ต การอ่านหนังสือเบาสมอง

2.3 องค์ประกอบของการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นและดำเนินไปในสังคม โดยอาศัยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. ผู้ส่งสาร (Sender) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิด มีความตั้งใจที่จะส่งข้อมูลข่าวสาร ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ ความเชื่อ และอื่น ๆ ไปยังผู้รับสาร เพื่อก่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้รับสาร ดังนั้น ผู้ส่งสารจึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อองค์ประกอบอื่น ๆ ทั้งในแง่ของการเป็นผู้เลือกข้อมูลข่าวสาร เลือกวิธีการ และช่องทางไปสู่ผู้รับสาร

2. สาร (Message) หมายถึง เรื่องราวอันมีความหมายและแสดงออกมาโดยอาศัยภาษาหรือสัญลักษณ์ที่ทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารรับรู้ร่วมกันได้ สารจะเป็นตัวเรา ให้ผู้รับสารรับรู้ความหมายและมีปฏิกิริยาตอบสนองสาร ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่

2.1 รหัสสาร (Message Codes) คือ ภาษา สัญลักษณ์ หรือสัญญาณที่มนุษย์คิดขึ้นเพื่อแสดงออกแทนความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ค่านิยม รหัสสารอาจแสดงออกมาทั้งที่เป็นภาษาพูด ภาษาเขียน (Verbal Message Code) หรือรหัสของสารที่ไม่ใช่ภาษาพูดหรือภาษาเขียน (Nonverbal Message Code) เช่น กิริยาท่าทาง สี ภาพ ฯลฯ ผู้ส่งสารจะเลือกใช้รหัสสารแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับระบบสังคม วัฒนธรรม สภาพถิ่นที่อยู่อาศัย

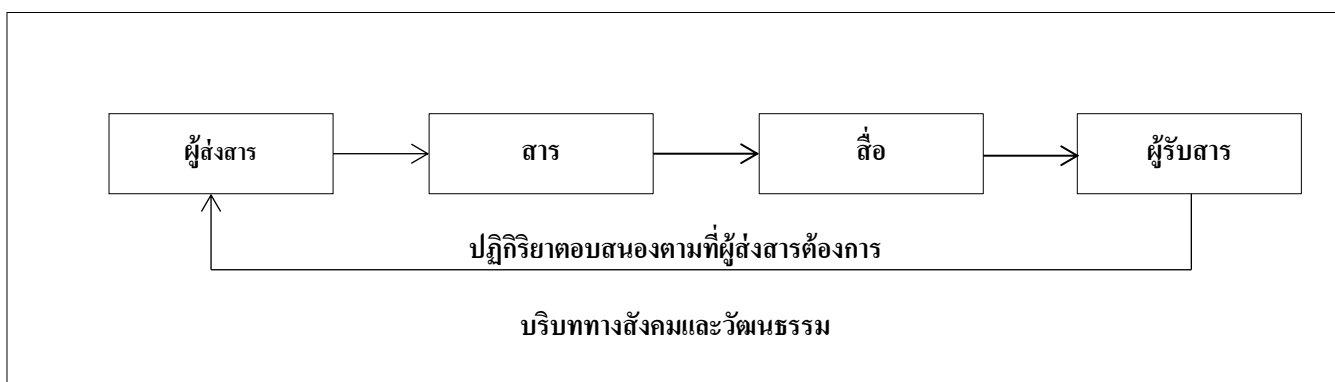
2.2 เนื้อหาของสาร (Message Content) หมายถึง เรื่องราวสิ่งต่างๆ ที่ผู้ส่งต้องการจะถ่ายทอดหรือส่งไปยังผู้รับสารอาจแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทตามเนื้อหาของสารในรูปแบบต่างๆ เนื้อหาเชิงวิชาการ เนื้อหาประเภทข่าว เนื้อหาประเภทบันเทิง

2.3 การจัดเรียงลำดับสาร (Message Treatment) หมายถึง วิธีการในการนำรหัสสารมาเรียบเรียงเพื่อให้ได้ใจความตามเนื้อหาที่ต้องการมักจะขึ้นอยู่กับลักษณะและโครงสร้างของภาษา และบุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล ส่วนใหญ่จะออกมาในรูปแบบลีลาส่วนตัวหรือบุคลิกลักษณะของผู้ส่งสารแต่ละคนว่ามีบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างไร เช่น คนที่อารมณ์เย็น มักจะพูดจาด้วยวิธีการที่สุภาพ สุขุม เยือกเย็น ในขณะที่คนอารมณ์ร้อนมักจะใช้พูดรวบรัดสรุป เพื่อให้จบเร็ว

3. ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อ (Channel or Media) หมายถึง พาหนะที่นำข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร อาจรวมถึงประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุษย์ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การสัมผัส และการลิ้มรส สื่อจึงมีหลายประเภทตามเกณฑ์ต่าง ๆ

4. ผู้รับสาร (Receiver) หมายถึง ผู้รับข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆจากผู้ส่งสาร ไม่ว่าจะเป็น การฟัง การอ่าน และผู้ฟังผู้ชมทางสื่อมวลชน

แผนภูมิกระบวนการสื่อสารที่สัมฤทธิ์ผล

ภาพประกอบที่ 1 แผนภูมิกระบวนการสื่อสารที่สัมฤทธิ์ผล

อุปสรรคของการสื่อสาร

ในสถานการณ์ที่การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลนั้น เนื่องจากมีอุปสรรคเกิดขึ้นที่องค์ประกอบของการสื่อสารส่วนใดส่วนหนึ่ง อาจเกิดขึ้นที่ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ ผู้รับสาร หรืออาจเกิดขึ้นที่องค์ประกอบหลายส่วนรวมกันก็ได้

อุปสรรคที่ผู้ส่งสาร เกิดจากหลายสาเหตุ ที่สำคัญได้แก่ ผู้ส่งสารขาดความรู้ในเรื่องที่นำเสนอ เช่น ให้นักวิจารณ์วรรณกรรมไปวิเคราะห์วิกฤตการณ์ตลาดหุ้น บทวิเคราะห์ก็คงไม่ลึกซึ่งน่าสนใจ เท่ากับที่นักการเงินวิเคราะห์ ผู้ส่งสารบางคนแม้จะมีความรู้ในเรื่องที่นำเสนอ แต่หากขาดการเตรียมตัว ไม่รวบรวมและจัดระบบความคิดให้พร้อม ก็อาจทำให้สารที่นำเสนอไม่ครบถ้วนชัดเจน เป็นผลให้ผู้รับสารไม่เข้าใจสารที่นำเสนอออกไปเท่าที่ควร ความบกพร่องของผู้ส่งสาร ยังเกิดจากสภาวะร่างกายและจิตใจที่ไม่ปกติของผู้ส่งสาร เช่น หากผู้ส่งสารไม่สบายหรือเกิดความไม่ปกติทางอารมณ์ ได้แก่ เครียดหรือวิตกกังวลเกินไป ก็จะทำให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลได้ นอกจากนี้ผู้ส่งสารขาดความสามารถในการส่งสาร ก็ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร เช่น การโต้วาที หากผู้พูดไม่มีวาทีศิลปะที่จะดึงดูดผู้ชม รายการก็จะไม่ประสบความสำเร็จ

อุปสรรคที่สาร อุปสรรคนี้เกิดขึ้นจากสารนั้นยากเกินไป เช่น สารที่เป็นเรื่องปรัชญาที่ลึกซึ้ง ย่อมเป็นปัญหาต่อผู้รับสาร สารที่ใช้รูปแบบซับซ้อน เช่น บทกวีที่ใช้ฉันทลักษณ์และใช้คำยาก เช่น คำบาลีสันสกฤต ย่อมทำให้ผู้รับสารประสบความยากลำบากในการเข้าถึงความหมายที่แท้จริงของบทกวี นอกจากนี้อุปสรรคที่สารยังอาจเกิดขึ้น เนื่องจากสารนั้นขัดกับความเชื่อและค่านิยมของผู้รับสาร เช่น ชาวกะเหรี่ยงบริเวณทุ่งใหญ่นเรศวรเชื่อว่าการเลี้ยงสัตว์ไว้ในบ้านเป็นการผิดผี เมื่อทางการพยายามส่งเสริมให้ชาวกะเหรี่ยงเลี้ยงสัตว์ประเภทหมู ไก่ เพื่อจะได้มีอาหารโปรตีนไว้กิน และจะได้ไม่ต้องออกไปล่าสัตว์ในป่า ชาวกะเหรี่ยงเหล่านี้จึงไม่ค่อยจะยอมรับคำแนะนำของทางการ เป็นผลให้นโยบายส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แก่ชาวกะเหรี่ยงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

อุปสรรคที่สื่อ เกิดจากสื่อรบกวนหรือสื่อรบกวนบกพร่อง สื่อธรรมชาติเช่นอากาศ อาจถูกรบกวนจากเสียงที่ไม่ต้องการ ดังเช่น ขณะที่ครูกำลังสอนหนังสือและมีเครื่องบินบินผ่าน เสียงเครื่องบินจะรบกวนสื่ออากาศที่นำคลื่นจากครูมาสู่นักเรียน ทำให้นักเรียนไม่ได้ยินเสียงครู ส่วนสื่อเทคโนโลยีนั้น อุปสรรคของสื่อมักจะเกิดขึ้นจากความชำรุดของสื่อ เช่น โทรศัพท์ที่ขัดข้อง วิทยุหรือโทรทัศน์ที่ชำรุด เป็นต้น ความบกพร่องดังกล่าวทำให้สื่อไม่อาจทำหน้าที่นำสารไปสู่ผู้รับสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อุปสรรคที่ผู้รับสาร เกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ สาเหตุประการแรกคือ ผู้รับสารมีอคติต่อผู้ส่งสาร หรือมีอคติต่อสาร อคติดังกล่าวทำให้ผู้รับสารลงความเห็นไว้แต่ต้นว่า ผู้ส่งสารหรือสารนั้นไม่น่าสนใจ จึงไม่ใส่ใจที่จะรับสารหรือมีปฏิกิริยาต่อต้านสารนั้น สาเหตุประการที่สอง ผู้รับสารมีความคิดเห็นแตกต่างกับสาร เนื่องจากใช้วิถีคิดและวิธีการให้เหตุผลไม่เหมือนกัน เช่น โครงการรณรงค์ของกลุ่มรักษ์ทำจันมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาธรรมชาติของแม่น้ำท่าจีนให้อยู่สภาพสะอาดสดใสตลอดไปจนถึงช่วงฤดูน้ำหลาก มีคนเห็นด้วยจำนวนมาก แต่มีชาวบ้านบางกลุ่มที่คุ้นเคยกับการทิ้งขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำ โดยให้

เหตุผลว่าทำเช่นนั้นมาตั้งแต่บรรพบุรุษและถืออยู่กันมาได้จนถึงทุกวันนี้ ไม่เห็นจำเป็นจะต้องเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตแต่ประการใด จึงไม่เข้าร่วมโครงการ เป็นผลให้โครงการรณรงค์ไม่สัมฤทธิ์ผลอย่างครบถ้วนสมบูรณ์แบบ

สาเหตุประการที่สาม ผู้รับสารขาดความพร้อม เช่น อาจเกิดความเจ็บป่วยทางร่างกายหรือเกิดความไม่ปกติทางจิตใจ ก็จะทำให้การรับสารไม่ครบถ้วน ในบางกรณีผู้รับสารขาดความสามารถในการรับสาร ไม่สามารถแยกแยะได้ว่าข้อความใดเป็นเรื่องสำคัญ ข้อความใดเป็นเพียงประเด็นปลีกย่อย ก็อาจเป็นอุปสรรคในการทำความเข้าใจสารนั้น

อุปสรรคที่องค์ประกอบหลายส่วนรวมกัน หากวิเคราะห์สถานการณ์สื่อสาร โดยทั่วไปให้ลึกซึ้งและจะพบว่า อุปสรรคข้อนี้มักเกิดขึ้นบ่อยครั้งเมื่อมีสถานการณ์การสื่อสารเกิดขึ้น กรณีเรื่องลุงทองปลิวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดนครปฐม เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับการทำความเข้าใจในเรื่องนี้ กล่าวคือ ลุงทองปลิวไม่เลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาหาเสียง อาจเนื่องมาจากผู้สมัครนั้นขาดความสามารถในการโน้มน้าวใจให้ลุงทองปลิวยอมรับ และอาจเนื่องมาจากแนวนโยบายที่ผู้สมัครนำมาหาเสียงนั้นไม่สอดคล้องกับความคิดของลุงทองปลิว ตลอดจนเครื่องขยายเสียงที่ผู้สมัครใช้อาจขัดข้อง ใบปลิวหรือแผ่นพับที่ใช้โฆษณาหาเสียงอาจไม่น่าสนใจ รวมไปถึงลุงทองปลิวอาจมีความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่มาแต่เดิม อุปสรรคจากผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสารที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เมื่อรวมกันเข้า ทำให้ลุงทองปลิวไม่ปฏิบัติตามที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นต้องการ คือไม่เลือกผู้สมัครนั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

กล่าวโดยสรุป อุปสรรคของการสื่อสารเกิดขึ้นที่องค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งคือผู้ส่งสาร สาร สื่อและผู้รับสาร หรือเกิดที่องค์ประกอบหลายส่วนรวมกัน หากประสงค์ให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ ก็จะต้องแก้ไขปัญหาที่องค์ประกอบที่เป็นปัญหา

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับการสื่อสาร

ภาษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้กระบวนการสื่อสารดำเนินไปได้ เพราะภาษาจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางที่จะทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารเข้าใจตรงกัน ในขณะที่กระบวนการสื่อสารกำลังดำเนินไปนั้น ผู้ส่งสารจะต้องแปลสาร อันได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ตลอดจนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ต้องการส่งถึงผู้รับสารให้เป็นสัญลักษณ์ ซึ่งก็คือ “ภาษา” แล้วจึงนำสารซึ่งแปลเป็นภาษานี้ส่งผ่าน ไปสู่ผู้รับสาร หากผู้ส่งสารไม่แปลสารให้เป็นสัญลักษณ์คือภาษาเสียแล้ว กระบวนการสื่อสารก็จะเกิดปัญหา เพราะ

ขาดตัวกลางที่จะทำหน้าที่เชื่อมโยงความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับการสื่อสารแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนได้จากแผนภูมิดังต่อไปนี้

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ภาษาถ้อยคำหรือวจนภาษา ได้แก่ ภาษาพูด ภาษาเขียน
2. ภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำหรือวจนภาษา ได้แก่ ท่าทาง แสง สี เสียง สัญลักษณ์ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้หากสื่อความหมายได้เรียกว่า วจนภาษา เช่น การพยักหน้าแสดงว่าตอบตกลง ไฟแดงตามสี่แยกเป็นสัญญาณให้รถทุกคันหยุด เป็นต้น

การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นจะต้องใช้วจนภาษาและวจนภาษาประกอบกัน ในขณะที่ใช้ภาษาเขียนแม้จะเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ลายมือ การเลือกใช้กระดาษ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเขียนล้วนแล้วแต่สื่อความหมายถึงตัวตนของผู้ส่งสารได้ทั้งสิ้น

ภาษานั้นไม่ว่าจะเป็นวจนภาษาหรือวจนภาษาล้วนแต่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารในฐานะรหัสกล่าวคือ เป็นสัญลักษณ์ที่ชี้แทนสาร การที่จะเข้ารหัส คือส่งสารหรือ ถอดรหัสคือรับสารได้คตินั้นจะต้องใช้ทักษะทางภาษาซึ่งเกิดขึ้นจากการฝึกฝนเป็นประจำ เมื่อคนเราไม่อาจหลีกเลี่ยงจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารทั้งในฐานะผู้รับสารหรือผู้ส่งสารได้ จึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ทักษะการใช้ภาษา ทั้งในแง่การส่งสารและในแง่การรับสารให้เชี่ยวชาญทั้งนี้เพื่อจะได้แปลสารเป็นรหัสทางภาษาที่แจ่มแจ้งชัดเจน และเมื่อเปลี่ยนบทบาทหน้าที่เป็นผู้รับสารก็จะสามารถถอดรหัสภาษาได้อย่างถูกต้อง มีวิจารณญาณไตร่ตรองว่าสารนั้นสมควรจะยอมรับและปฏิบัติตามหรือไม่

ทักษะการใช้ภาษาในการส่งสาร ได้แก่ การพูด การเขียน และทักษะการใช้ภาษาในการรับสาร ได้แก่ การฟังและการอ่าน หากฝึกฝนจนชำนาญจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ทั้งในระบบการศึกษาและในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสมัยที่เทคโนโลยีทางการสื่อสารเจริญก้าวหน้า และสังคมทวีความซับซ้อนขึ้น คนรุ่นใหม่จะต้องใช้ชีวิตท่ามกลางข่าวสารข้อมูลมากมาย มีทั้งสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงและสิ่งที่เป็นมายา การเข้าถึงความจริงเป็นสิ่งที่ยากลำบากพอสมควร หากเรียนรู้ถึงกระบวนการสื่อสารและนำมาใช้ประโยชน์ เมื่อต้องการใช้ภาษาเพื่อพูด เขียน ฟัง หรือ อ่าน ก็จะช่วยคลี่คลายความคับข้องใจลงไปได้

การใช้ภาษาในการส่งสารมีข้อคำนึงอยู่ 3 ประการ กล่าวคือ ประการแรก จะต้องวิเคราะห์ตนเองในฐานะผู้ส่งสารว่า มีจุดมุ่งหมายในการส่งสารอย่างไร เช่น ให้ผู้รับสารเข้าใจ ให้ผู้รับสารตอบ หรือ

ให้ผู้รับสารปฏิบัติตาม เพื่อจะได้แปลสารออกมาเป็นภาษาได้อย่างชัดเจนตรงกับจุดมุ่งหมายนั้น ประการที่สอง จะต้องวิเคราะห์ผู้รับสารว่าเป็นใคร เกณฑ์การวิเคราะห์ได้แก่ อายุ ฐานะ เพศ วัย ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อจะได้เลือกเนื้อหาของสารและระดับของภาษาให้เหมาะสมแก่ผู้รับสาร ประการที่สาม โอกาสในการส่งสารว่าเป็นเช่นใด เป็นพิธีการ กึ่งพิธีการ หรือเป็นกันเอง ทั้งนี้เพื่อจะเลือกใช้ระดับภาษาและเลือกรูปแบบของสารให้เข้ากับโอกาสในการส่งสารนั้น ๆ หากผู้ใช้ภาษาในการส่งสารคำนึงถึงหลักความจริง - ประการ คือ วิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์ผู้รับสาร และวิเคราะห์โอกาสในการส่งสารก็จะช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลดังความมุ่งหมาย

ส่วนการใช้ภาษาในการรับสารก็ควรมีข้อคำนึง 3 ประการเช่นกัน ได้แก่ ประการแรก ต้องเปิดใจตนเองให้กว้าง ปลอดจากอคติใด ๆ มีสมาธิและมีความตั้งใจที่จะรับสารนั้นด้วยจิตใจที่เป็นธรรมชาติ ประการที่สองต้องวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของผู้ส่งสารให้ชัดเจนว่าต้องการจะบอกเรื่องราวใดให้ผู้รับสารทราบ และผู้ส่งสารบรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวหรือไม่ ประการที่สาม ต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สารทั้งในรูปแบบและเนื้อหา รู้จักที่จะเลือกหลักการวิเคราะห์สารเพื่อเข้าถึงสาระที่แท้จริง เพราะสารมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีวิธีการเข้าถึงคนละแบบ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย ก็มีวิธีการอ่านแบบหนึ่ง สารคดีก็มีการอ่านอีกแบบหนึ่ง หากไม่เข้าใจวิธีการอ่านก็จะประสบปัญหาในการรับสารได้

การศึกษาภาษาในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารดังที่กล่าวแล้วข้างต้น เป็นวิธีการทำความเข้าใจภาษาทั้งในบริบทของการสื่อสารรวมถึงบริบทของสังคมและวัฒนธรรม ด้วยวิธีการเช่นนี้จะทำให้มองเห็นบทบาทและหน้าที่ของภาษาในสังคมได้อย่างชัดเจน แม้ว่าเราจะไม่สามารถควบคุมภาษาในสังคมให้เป็นไปตามที่ต้องการได้ แต่เราสามารถควบคุมการใช้ภาษาของตนเองให้เกิดปัญหาในการสื่อสารน้อยที่สุด ทั้งนี้ก็ด้วยการยึดหลักการใช้ภาษาในการส่งสารและหลักการใช้ภาษาในการรับสารที่กล่าวมาแล้วนั่นเอง

2.4 การพัฒนาทักษะการพูด

ความหมายของการพูด

การพูดคือการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการของผู้พูด เพื่อสื่อความหมายไปยังผู้ฟัง โดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และอากัปกิริยาท่าทางจนเป็นที่เข้าใจกันได้

การพูดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ว่าเป็น “ศาสตร์” เพราะการพูดจะต้องมีหลักเกณฑ์ และวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้สอน ถ่ายทอด ปฏิบัติ ฝึกฝน เช่นเดียวกับหลักวิชาแขนงอื่น ๆ ในส่วนที่เป็น “ศิลป์” นั้น ก็

เพราะการพูดเป็นเรื่องของความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคล ดังนั้น ผู้ที่ต้องการจะเป็นนักพูดที่ดีจึงต้องศึกษาหลักและวิธีการพูดแล้วหมั่นฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ

องค์ประกอบของการพูด

ผู้พูด เป็นผู้ที่ต้องแสดงความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดไปสู่ผู้ฟังให้ดีที่สุด ผู้พูดต้องรู้จักใช้ภาษา น้ำเสียง สีหน้าท่าทางอย่างเหมาะสม ตลอดจนใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบเพื่อให้การพูดบรรลุจุดมุ่งหมาย

สาระหรือเนื้อเรื่องที่พูด เนื้อเรื่องต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน มีประโยชน์ เป็นไปในทางสร้างสรรค์ ผู้พูดควรเลือกเรื่องที่ตนถนัดและมีความรู้จริง ๆ

ผู้ฟัง เป็นผู้รับสารที่ผู้พูดถ่ายทอดมาให้ ผู้ฟังต้องสามารถฟังถ้อยคำต่าง ๆ ได้ เข้าใจ มีสมาธิ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้พูดซึ่งอาจแตกต่างกับความคิดของตน ผู้ฟังอาจแสดงปฏิกิริยาให้ผู้พูดทราบด้วยการพยักหน้า ประบมือ ยิ้ม หัวเราะ ขมวดคิ้ว ฯลฯ ผู้พูดก็จะทราบได้ว่าผลของการพูดตรงกับความต้องการหรือไม่

การแบ่งตามโอกาสการพูด

การพูดที่เป็นทางการ การพูดที่เป็นทางการนี้ เป็นการพูดต่อหน้าสาธารณชนมีลักษณะเป็นแบบแผน ดังนั้น ผู้พูดจึงต้องเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี ทั้งในแง่ของเนื้อหา การใช้ภาษาบุคลิกภาพ และการใช้โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการพูด เพื่อเรียกความน่าเชื่อถือจากผู้ฟัง ตัวอย่างของการพูดแบบนี้ เช่น การบรรยาย การอภิปราย การปาฐกถาในที่สาธารณะ การสัมภาษณ์ต่อหน้าที่ประชุมชน เป็นต้น

การพูดที่ไม่เป็นทางการ เป็นการพูดที่เราใช้ในชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป ซึ่งอาจจะเป็นการพูดระหว่างบุคคล การพูดในกลุ่ม หรือการพูดในที่ชุมนุมชนที่มีลักษณะเป็นกันเองระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ภาษาที่ใช้ อาจจะจะเป็นภาษาปากไม่ค่อยเข้มงวดเคร่งครัดมากนัก ตัวอย่างของการพูดแบบนี้ เช่น การสนทนา การสัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการ เป็นต้น

รูปแบบการพูด การพูดแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ

1. **รูปแบบการพูดประเภทที่ไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า** การพูดแบบนี้เป็นการพูดอย่างกะทันหัน ผู้พูดต้องใช้ปฏิภาณไหวพริบ ความรู้ หรือประสบการณ์ที่เคยสั่งสมมา จึงจะทำให้เรื่องที่พูดนั้นไม่สับสนวุ่นวาย และตรงตามจุดมุ่งหมาย

ปกติผู้ได้รับเชิญให้พูดแบบกะทันหันมักล้มเหลว อุปสรรคที่แท้จริงไม่ใช่เพราะด้อยความรู้หรือขาดประสบการณ์แต่อย่างใด แต่อุปสรรคที่แท้จริงคือ ความประหม่า ตกใจ ตื่นเต้น ฉะนั้น ผู้มีโอกาสพูดในลักษณะนี้จึงควรรวบรวมสมาธิ พร้อมกับสูดลมหายใจยาวๆ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง โดยบอกตนเอง “ไม่มีอะไรที่เราทำไม่ได้” แต่ในขณะที่เดียวกันก็คิดประเด็นที่พูด เมื่อคิดได้แล้วก็ต้องลำดับประเด็นที่จะพูดอย่างรวดเร็ว และควบคุมลีลาการพูดให้เป็นธรรมชาติ คือ มีระดับเสียงสูงต่ำ เพื่อสร้างความสนใจ

ข้อดีของการพูดแบบนี้คือ ผู้ฟังสนใจ ตั้งใจฟัง และเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในความสามารถของผู้พูดได้ดี

การพูดรูปแบบนี้ใช้ในโอกาสต่าง ๆ เช่น โอกาสงานมงคลสมรส โอกาสกล่าวต้อนรับ หรือโอกาสกล่าวขอบคุณ หรือโอกาสกล่าวขอบคุณที่ได้รับรางวัล ฯลฯ

2. รูปแบบการพูดประเภทท่องจำเนื้อหา การพูดรูปแบบนี้เป็นการพูดแบบท่องจำเนื้อหา มาจนขึ้นใจ การพูดลักษณะนี้สร้างความเชื่อมั่นให้กับตัวผู้พูด เพราะมีการเตรียมตัวบ่อยครั้งเท่าที่ผู้พูดต้องการ นอกจากนี้การลำดับเรื่อง การใช้ถ้อยคำภาษาล้วนกลั่นกรองมาแล้วเป็นอย่างดี

การพูดรูปแบบดังกล่าวมีอุปสรรคหลายประการ เช่น บุคลิกภาพ กล่าวคือ ผู้พูดบางคนไม่ใช้น้ำเสียง สายตา กิริยาท่าทางประกอบการพูดให้ดูเป็นธรรมชาติ จึงทำให้การพูดไม่ชวนสนใจ หรือบางโอกาสผู้พูดบังเอิญลืมเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่ง ผู้พูดจะหยุดพูดไปชั่วขณะเพื่อกทบทวนเนื้อหา ช่วงเวลานี้เองเป็นช่วงเวลาวิกฤตของผู้พูดเนื่องจากผู้พูดขาดความเชื่อมั่นในตนเอง สังเกตได้จากสีหน้าและแววตาที่สื่อความวิตกกังวลที่เห็นปฏิกริยาของผู้ฟังว่าไม่ศรัทธาหรือขาดความสนใจ วิธีแก้ไขคือ ให้ผู้พูดข้ามเลยเนื้อหาส่วนที่ลืมแล้วพยายามนึกคำพูดที่เชื่อมโยงเนื้อหาส่วนที่ผู้พูดจำได้ และเมื่อผู้พูดนึกเนื้อหาส่วนที่ลืมได้จึงใช้ศิลปะการใช้ถ้อยคำภาษาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ผู้ฟังก็จะจับขอบบพร่องของผู้พูดไม่ได้

อย่างไรก็ตาม ผู้พูดที่พอมีประสบการณ์การพูดบ้างแล้ว ฟังหลักเลียงวิธีการพูดรูปแบบนี้ ถ้าไม่สามารถแปลงน้ำเสียง แสดงสีหน้ากิริยาท่าทางให้สอดคล้องกับบทพูดได้

รูปแบบการพูดประเภทท่องจำจะเหมาะสมกับอาชีพนักแสดงที่ท่องจำบทให้ได้ อย่างแม่นยำ

3. รูปแบบการพูดอ่านจากต้นฉบับ การพูดรูปแบบนี้เป็นการพูดในลักษณะการอ่านตามต้นฉบับ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงข้อความใด ๆ เลย ผู้เลือกพูดวิธีนี้ จึงควรตระหนักในเรื่องการออกเสียง การเว้นวรรคตอน การเน้นเสียง และความช้า – เร็วในการพูด ทั้งนี้เพื่อความชัดเจนถูกต้องทุกถ้อยคำ แต่ในขณะเดียวกัน ผู้พูดต้องแสดงประหนึ่งว่า ผู้พูดกำลังพูดกับผู้ฟัง กล่าวคือ ผู้พูดไม่ก้มหน้าอ่านนานเกินไป ควรสบตากับผู้ฟังบ้าง และน้ำเสียงต้องรับกับเนื้อหา

การพูดรูปแบบนี้มักใช้ใน โอกาสที่เป็นพิธีการเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และความเลื่อมใสศรัทธา เช่น การพูดในฐานะผู้กล่าวรายงาน กล่าวปิดงาน กล่าวคำปราศรัย กล่าวสุนทรพจน์ อ่านข่าว หรือแถลงการณ์ เป็นต้น

การพูดประเภทอ่านจากต้นฉบับ หากผู้พูดไม่ได้เป็นผู้ร่างต้นฉบับเอง ผู้พูดควรอ่านต้นฉบับคร่าวๆ ก่อน เพื่อตรวจทานความถูกต้องของการออกเสียง และการเว้นวรรคตอน เพื่อมิให้ความหมายคลาดเคลื่อน

4. รูปแบบการพูดประเภทมีการเตรียมตัวล่วงหน้า เป็นการพูดที่ผู้พูดรู้ล่วงหน้าแล้วว่า จะพูดเรื่องอะไร ที่ไหน และให้ผู้ใดฟัง ผู้พูดอาจมีโน้ตย่อ หรือโครงร่างของเรื่องไว้เพื่อกันลืม การพูดที่ให้ออกาสผู้พูดเตรียมตัวล่วงหน้าเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้พูดมีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่

การพูดวิธีนี้เหมาะสมกับผู้พูดที่มีความรู้ ความชำนาญ หรือมีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ มาแล้ว ได้แก่ การบรรยายทางวิชาการ การเป็นวิทยากร เพราะช่วงสุดท้ายของการพูดจะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ซักถาม ซึ่งผู้พูดไม่สามารถคาดเดาได้เลยว่าผู้ฟังจะซักถามประเด็นใด ผู้พูดเองต้องเป็นผู้ที่เตรียมตัวสำหรับเรื่องนั้น ๆ ล่วงหน้ามาอย่างดี ฯลฯ

บรรยากาศของการพูดวิธีนี้มักมีลักษณะไม่เป็นทางการจนเกินไป ผู้พูดสามารถคิดมุขตลก เพื่อชวนให้การพูดนั้น ๆ ไม่เคร่งเครียด หรือผู้พูดสามารถตัดตอนเพิ่มเติมอธิบายขยายความเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสนใจของผู้ฟังและเวลาได้อีกด้วย แต่ถึงแม้ผู้พูดจะพูดดีเพียงใดก็ควรเคร่งครัดเรื่องเวลา และต้องระลึกเสมอว่า “เลิกตรงเวลาเป็นเสน่ห์ของนักพูด”

การพูดประเภทต่าง ๆ

การพูดเล่าเรื่อง การพูดเล่าเรื่องแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. การเล่าประสบการณ์ คือ การเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เล่าเรื่องเอง หรือ เหตุการณ์ที่ผู้เล่าได้มีโอกาสทราบหรือพบเห็นจากชีวิตประจำวัน จากการเดินทางท่องเที่ยว จากการอ่าน จากการสนทนา เป็นต้น เหตุการณ์เหล่านั้นอาจเป็นได้ทั้งเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น น่ายินดี น่าเศร้า หรือน่าขัน แต่ข้อสำคัญคือจะต้องเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และประทับใจผู้เล่ามากพอที่จะถ่ายทอดให้ผู้ฟัง

2. การเล่าเรื่องที่อ่าน การอ่านเป็นการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ได้อย่างดีวิธีหนึ่ง แต่ในชีวิตประจำวันของคนปัจจุบันนี้มีเรื่องให้อ่านและต้องอ่านมากมายจนยากที่ใครคนใดคนหนึ่งที่จะอ่านเรื่องทุกอย่างได้ทั่วถึง การเล่าหรือการถ่ายทอดเรื่องของคนเรื่องหนึ่งที่คนคนหนึ่งได้มีโอกาสอ่านไปสู่คนอื่น ๆ จึงเป็นสิ่งที่มีความหมายและเหมาะสมกับชีวิตของคนในปัจจุบันเป็นอย่างมาก

3. การพูดอธิบาย หมายถึง การพูดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับความรู้และเข้าใจ ข้อเท็จจริง ความสัมพันธ์ แนวคิด ความเป็นมา กระบวนการ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างละเอียด ชัดเจน ถูกต้อง ตรงตามที่ต้องการ

4. การพูดสาธิต คือ การพูดอธิบายการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ ผู้สาธิตจะแสดงวิธีการใช้เครื่องมือ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างช้า ๆ เพื่อให้เห็นขั้นตอน จนกระทั่งผู้เข้าใจ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้ทดลองปฏิบัติ

5. การสัมภาษณ์ สามารถปฏิบัติได้หลายวิธีแล้วแต่จุดประสงค์ ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

6. การอภิปราย คือ การพูดเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างกว้างขวาง และอาจนำไปสู่การตัดสินใจหาข้อตกลงเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ การอภิปรายนี้อาจจะมีผู้อภิปรายส่วนหนึ่ง ผู้ฟังอีกส่วนหนึ่ง หรือสมาชิกทุกคนที่อยู่ในกลุ่มนั้นเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังก็ได้

7. การพูดโต้วาที คือการอภิปรายประเภทหนึ่ง ซึ่งมีผู้พูด 2 ฝ่าย ต่างฝ่ายจะแสดงความคิดเห็นโดยยกเหตุผลประกอบการใช้วาทศิลป์มาโต้เถียงและหักล้างกัน การโต้วาทีเป็นการพูดที่อาศัยปฏิภาณ ไหวพริบ เพื่อหักล้างข้อเสนอมของฝ่ายตรงข้าม โดยทั่วไปการโต้วาทีมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ผู้พูดรู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลและใช้ศิลปะ ในการจูงใจให้ผู้ฟังคล้อยตาม

8. การประชุม คือ การที่บุคคลกลุ่มหนึ่งมาพบปะกันโดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง มีการนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ที่จะประชุมไว้ล่วงหน้า

การพูดนำเสนอผลงาน

การพูดนำเสนอผลงาน หมายถึง การติดต่อสื่อสาร โดยการบอกเล่า ชี้แจง อธิบายข้อมูล หรือความคิดเกี่ยวกับเรื่องใดที่ตนรู้หรือได้ศึกษาด้วยตนเอง หรือที่ได้รับมอบหมาย ให้ผู้บังคับบัญชา อาจารย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ หรือพิจารณา และเป็นการติดต่อสื่อสารด้วยวาจา

ความสำคัญของการพูดนำเสนอผลงาน

1. สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้ฟังได้ง่าย และรวดเร็วหากไม่เข้าใจ หรือมีปัญหาสามารถสอบถามได้ทันที
2. สามารถโน้มน้าวใจผู้ฟังให้สนใจเห็นความสำคัญเรื่องและผู้พูดนำเสนอและพร้อมที่จะสนับสนุน
3. สามารถเป็นข้อมูลให้ผู้ฟังใช้พิจารณาดำเนินการหรือตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ได้ดี

จุดมุ่งหมายของการพูดนำเสนอผลงาน

1. เพื่อแจ้งข้อมูล เป็นการนำเสนอผลงาน เพื่อแจ้งข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้ฟังหรือผู้เกี่ยวข้องทราบ เป็นต้นว่าข้อมูลที่ได้รับจากการไปร่วมประชุมสัมมนาในฐานะตัวแทน ความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนงาน หรือโครงการต่าง ๆ
2. เพื่อให้ความรู้ เป็นการพูดนำเสนอผลงานที่ได้จากการรวบรวมค้นคว้า การวิจัยเพื่ออธิบายให้ความรู้แก่ผู้ฟัง
3. เพื่อโน้มน้าวใจ เป็นการพูดนำเสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อมุ่งหวังที่จะให้ผู้บริหารผู้เกี่ยวข้องหรือที่ประชุมคล้อยตามหรือสนับสนุนหรืออนุมัติตามความต้องการของผู้นำเสนอ

รูปแบบของการพูดนำเสนอผลงาน

1. การพูดนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริง เป็นการรายงานข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์จากข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาความเป็นไปได้ในการทำโครงการใหม่หรือเพื่อให้ข้อเสนอแนะประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาใด ปัญหาหนึ่ง หรือเพื่อประกอบการบริหารงาน เพื่อการยอมรับจากกลุ่มลูกค้า
2. การพูดนำเสนอผลงานที่ได้จากการค้นคว้าวิจัย การทำรายงานทางวิชาการ การทดลองโครงการต่าง ๆ แผนงานรวมทั้งผลที่ได้จากการเป็นตัวแทนของกลุ่มไปประชุม
3. การพูดนำเสนอความก้าวหน้าของผลงาน เป็นการรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องหรือที่ประชุมทราบ เกี่ยวกับงานที่ได้ดำเนินการไปแล้วและที่กำลังดำเนินการอยู่ รวมถึงงานที่กำลังจะดำเนินการต่อไป

การจัดเตรียมเรื่องก่อนการพูด

ก่อนการพูดทุกครั้งผู้พูดควรจัดเตรียมเนื้อเรื่องที่จะพูดเสียก่อน เพราะการจัดเตรียมเนื้อเรื่องล่วงหน้าจะทำให้ผู้พูดรู้สึกมั่นใจมากขึ้น อันจะทำให้การพูดมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการจัดเตรียมเนื้อเรื่องนี้ผู้พูดจะต้องเริ่มจากการเลือกเรื่อง การจัดเตรียมเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง การขยายความเนื้อเรื่อง บทกล่าวนำ และสรุป

1. การเลือกเรื่อง

จุดแรกของการจัดเตรียมเนื้อเรื่อง คือ การเลือกเรื่อง ในกรณีที่ไม่มีกำหนดเรื่องให้ผู้พูด ผู้พูดจะต้องเลือกเรื่องที่จะพูดเอง ผู้พูดควรเลือกเรื่องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพูดครั้งนั้นว่า ผู้พูดมีจุดมุ่งหมายจะพูดเพื่อให้ความรู้ ให้ความบันเทิง หรือพูดเพื่อโน้มน้าวใจ เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายการพูดแล้ว ผู้พูดควรเลือกเรื่องโดยยึดหลักต่อไปนี้

1.1 เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับผู้พูด วิธีเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับตัวผู้พูดนั้น ผู้พูดควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- เลือกเรื่องที่คุณมีความรู้เป็นอย่างดี หรือถ้ารู้พอสมควรก็สามารถค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมได้โดยง่าย

- เลือกเรื่องที่คุณมีความสนใจ

- เลือกเรื่องที่คุณมีความรู้สึกดีต่อเรื่องนั้น

1.2 เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับผู้ฟัง วิธีเลือกเรื่องให้เหมาะสมกับผู้ฟังนั้น ผู้พูดควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับเพศ วัย อาชีพ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ฟัง

- เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับระดับความรู้ ความคิด และสติปัญญาของผู้ฟัง

- เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับความสนใจของผู้ฟัง เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับตัวของผู้ฟัง เรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของผู้ฟัง เป็นต้น

1.3 เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในการพูด โดยคำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้

- เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้ หากมีเวลาน้อย ผู้พูดก็ไม่ควรเลือกรื่องที่มีเนื้อหากว้างขวางเกินไป เพราะจะทำให้ผู้พูดไม่สามารถเจาะลึกถึงรายละเอียดหรือพูดให้ครบทุกประเด็น และหากต้องการจะพูดให้ครบถ้วนก็ต้องพูดให้เร็วขึ้น จนอาจทำให้ผู้ฟังฟังไม่ทัน

- เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับโอกาส กล่าวคือ เรื่องที่พูดในโอกาสพิธีการ กับเรื่องที่คุณพูดกันในโอกาสพบปะสังสรรค์อย่างเป็นทางการเป็นกันเองก็จะมีลักษณะแตกต่างกันออกไป

- เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้พูดควรจะสนใจและมีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อนำมาปรับใช้กับการพูดของตน

การเลือกเรื่องที่จะพูด และการเลือกเรื่องที่จะทำรายงานทางวิชาการ

- มีความสามารถในการที่จะพูดเรื่องนั้นหรือไม่
- มีความรู้ในเรื่องนั้น ใดหรือไม่
- เรื่องที่จะพูดนั้นอยู่ในแนวแห่งประสบการณ์ของตนหรือไม่
- เรื่องนั้นเหมาะกับบุคลิกลักษณะ ท่าทาง และชื่อเสียงของตนหรือไม่ในด้านนี้ ถ้าปรากฏว่าต้องพูดอย่างฝืนใจ เพราะเรื่องที่พูดไม่เหมาะสมกับบุคลิกภาพและความสามารถของผู้พูดแล้ว ถ้าเลี่ยงได้ก็ควรหาทางเลี่ยงเสียจะดีกว่าพูดอย่างจำใจ แต่ถ้าหากจำเป็นจริง ๆ ก็ควรต้องใช้ความพยายามศึกษาหาความรู้ในเรื่องนั้นเป็นพิเศษ และจะต้องมีความสนใจในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างมาก
- มีความสนใจในเรื่องนั้น ๆ หรือไม่ เรื่องนี้มีความสำคัญเพราะถ้าหากผู้พูดไม่มีความสนใจในเรื่องที่จะพูดแล้ว โอกาสที่จะประสบความสำเร็จจะเป็นไปได้ยาก

2. การจัดเตรียมเนื้อเรื่อง

หลังจากที่ผู้พูดเลือกเรื่องที่จะพูดแล้ว ก็จะต้องจัดเตรียมเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อการพูดอย่างมาก จันทิมา พรหมโชติกุล (2530: 40) ได้เสนอแนวทางปฏิบัติในการจัดเตรียมเกี่ยวกับเนื้อเรื่องไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 คิด เมื่อผู้พูดทราบว่าจะพูดเรื่องอะไร มีจุดมุ่งหมายประการใดแล้ว ก็ควรจะเริ่มคิดว่าเรื่องที่จะพูดนั้นมีเนื้อหารายละเอียดหรือข้อมูลอะไรบ้างที่รู้แล้ว ส่วนใดบ้างที่ยังไม่รู้ ซึ่งจำเป็นต้องไปค้นคว้าต่อ

ขั้นที่ 2 ค้น ขั้นนี้เป็นขั้นต่อจากขั้นที่ 1 เมื่อทราบว่า มีสิ่งใดบ้างที่จะต้องค้นเพิ่มเติมก็ต้องไปค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ค้นคว้าจากหนังสือ ถามผู้รู้ สัมภาษณ์ ฯลฯ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 คัด ขั้นนี้หมายถึง คัดเลือกเนื้อหาจากข้อมูลที่ค้นมาได้ และข้อมูลที่มีอยู่เดิม เพื่อใช้เป็นเนื้อเรื่องโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการพูดที่วางไว้ด้วย ตัดเนื้อหาส่วนที่ไม่จำเป็นออก รวบรวมเนื้อหาส่วนที่คัดเลือกแล้ว เตรียมไว้สำหรับขั้นต่อไป

ขั้นที่ 4 จัด ขั้นนี้คือ การจัดวางโครงเรื่อง ขยายเรื่อง ตลอดจนเรียบเรียงเนื้อหาทั้งหมดจนสำเร็จเป็นรูปเรื่องพร้อมที่จะนำไปใช้พูดได้

การวิเคราะห์ผู้ฟังและสถานการณ์ในการพูด

ผู้ฟังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการพูด การพูดจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด อยู่ที่ผู้พูดสามารถเลือกเรื่องที่จะพูด เนื้อหาที่จะพูด การผสมจิตวิทยาในการพูด การใช้ข้อความและถ้อยคำที่จะพูด รวมทั้งวิธีการที่จะแสดงออกมาให้เหมาะสมกับผู้ฟัง หากการพูดประสบความสำเร็จแล้วถือว่าเป็นความรับผิดชอบของผู้พูดแต่ฝ่ายเดียว ผู้พูดควรวิเคราะห์ผู้ฟังในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

1.1 วัย ผู้ฟังที่มีวัยต่างกันย่อมมีความเข้าใจ ความสนใจ ความอดทน ฯลฯ แตกต่างกันไป จันทิมา พรหมโชติกุล (2530: 51-52) ได้กล่าวถึงผู้ฟังในวัยต่าง ๆ ดังนี้

- วัยเด็ก ผู้ฟังวัยเด็กจะไม่อยู่นิ่งเฉยนาน ๆ มีความสนใจและมีความตั้งใจอยู่ในช่วงเวลาไม่นานเกิน 15 นาที เรื่องที่เด็กสนใจนั้น เป็นเรื่องสนุกสนานตื่นเต้น เรื่องตลกขบขันง่าย ๆ เด็กมีความรู้บ้าง ประสบการณ์แคบ ขอบเขตความสนใจอยู่ใกล้ตัว เช่น บ้าน โรงเรียน และชุมชนที่อยู่ การพูดกับวัยเด็กจึงควรพูดเรื่องที่สนุกสนานน่าติดตาม เรื่องง่าย เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กไม่เป็นวิชาการมากเกินไป

- วัยรุ่น วัยนี้เป็นวัยของเด็กที่กำลังจะก้าวขึ้นเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยนี้มักจะถือว่าตนเป็นผู้ใหญ่แล้ว ไม่ต้องการคำแนะนำอย่างเด็ก ๆ มักสนใจเรื่องที่ท้าทายต่าง ๆ เรื่องแปลก ๆ ใหม่ ๆ ต้องการลองดีกับสิ่งใหม่ ๆ และบุชชาวีรบุรุษหรือคนเก่ง ช่วงเวลาของการตั้งใจฟังขึ้นอยู่กับความสนใจ ประสบการณ์ของเด็กวัยนี้กว้างขวางกว่าวัยเด็ก แต่เป็นประสบการณ์ที่เขาเพิ่งพบ ดังนั้น เขาจึงอยากเห็นเป็นอย่างยิ่ง

การพูดกับผู้ฟังวัยรุ่น ควรคำนึงถึงจิตวิทยาวัยรุ่นให้มาก พยายามทำตัวให้ผู้ฟังเลื่อมใส แต่ระวังอย่าพูดชมควรให้เหตุผลง่าย ๆ แต่ชัดเจนและขณะทีพูดควรมีเรื่องสนุกหรือตลกแทรกเป็นระยะ ๆ แต่ระวังอย่าให้เป็นตลกพื้น ๆ เพราะวัยรุ่นไม่ใช่เด็กแล้ว

- วัยผู้ใหญ่ วัยนี้เป็นวัยที่มีเหตุผล มักสนใจเรื่องที่เป็นสาระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองโดยตรง ผู้ใหญ่มีประสบการณ์มาก มองโลกกว้างขวางและมีเหตุผล ทั้งนิยมผู้มีความรับผิดชอบ ในแง่ความตั้งใจ ผู้ใหญ่มีมารยาทและสามารถระงับความรู้สึกได้ดี ดังนั้น ถึงแม้เขาจะไม่สนใจฟังก็อาจทำท่าเหมือนสนใจได้ ผู้พูดจึงต้องคอยระวังสังเกตปฏิกิริยาของผู้ฟังวัยนี้ให้ดี

การพูดกับผู้ฟังผู้ใหญ่ ผู้พูดควรเตรียมเรื่องอย่างรอบคอบและมีเหตุผล เลือกให้คำพูดซึ่งมีพลังที่จะชักจูงความคิดของผู้ฟังได้ ไม่ควรพูดเรื่องตลกไร้สาระแต่อาจมีเรื่องเบาสมองแทรกได้บ้าง และไม่ควรพูดเยิ่นเย้อ

- วัยชรา ผู้ฟังวัยนี้มีประสบการณ์กว้างขวาง และมีความรู้เรื่องต่าง ๆ ดี ชอบคิดวนเวียนถึงอดีตที่ผ่านมาแล้ว มักกังวลเกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง กลัวการถูกทอดทิ้งจากสังคมและลูกหลานไม่ค่อยชอบทำกิจกรรมทางกายใด ๆ ทั้งสิ้น และถ้าเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตหรือการทำงานในอดีต ก็มักจะชอบคิดถึงผลสำเร็จนั้นอย่างภูมิใจอกภูมิใจ นอกจากนี้ผู้ฟังวัยชรารุ่นใหญ่มักสนใจเรื่องเกี่ยวกับธรรมะหรือคุณธรรมและมักเป็นพวกอนุรักษนิยม

การพูดกับผู้ใหญ่วัยนี้ มีวิธีการคล้ายการพูดกับผู้ฟังวัยผู้ใหญ่ แต่ควรใช้ถ้อยคำที่แสดงว่าผู้พูดนับถือคุณวุฒิและวัยวุฒิของผู้ฟังมากกว่าวัยผู้ใหญ่ ควรพูดในทำนองปรึกษาหารือ หรือปรับทุกข์เกี่ยวกับสวัสดิภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ และถ้าสามารถพูดโยงไปถึงความสำเร็จหรือความภูมิใจในอดีตของผู้ฟังได้ก็จะยิ่งดี นอกจากนี้ ควรพูดเรื่องลูกหลาน เรื่องการใช้เวลาว่าง เรื่องการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี หรือวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมและเรื่องทางธรรมะ เป็นต้น

1.2 เพศ ผู้ฟังต่างเพศกันย่อมจะสนใจในเรื่องต่างกัน แม้จะมีบางเรื่องที่ผู้ฟังทั้งสองเพศมีความสนใจเหมือนกันก็มักจะเป็นคนละแง่มุม การเลือกเรื่องที่พูดให้เหมาะกับเพศของผู้ฟังจึงมีความสำคัญ เช่นเดียวกับเลือกเรื่องให้เหมาะกับวัย

- เพศหญิง ผู้หญิงส่วนใหญ่มักจะสนใจเรื่องเกี่ยวกับความงาม อาทิ การแต่งกาย การจัดดอกไม้ ศิลปะ ดารานักร้อง วรรณกรรม ดนตรี รวมทั้งเรื่องเกี่ยวกับการบ้านการเรือน เช่น การทำอาหาร การเก็บถนอมอาหาร เย็บปักถักร้อย การเลี้ยงดูเด็ก เป็นต้น

- เพศชาย ผู้ชายส่วนใหญ่มักจะสนใจเรื่องเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก อาทิ รถยนต์ เครื่องเสียง เครื่องคอมพิวเตอร์ เรื่องการเมือง ธุรกิจการงาน อาชีพ เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนเรื่องตื่นเต้น โลกโผน เช่น กีฬา หรือการผจญภัยต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงข้อสังเกตทั่วไปเท่านั้น อาจมีข้อยกเว้นได้เสมอ

1.3 ระดับการศึกษา ผู้พูดควรทราบระดับการศึกษา เพื่อจะได้เลือกใช้ถ้อยคำและเลือกเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับผู้ฟังด้วย นิพนธ์ ศศิธร (2528: 45) ได้ตั้งข้อสังเกตในเรื่องนี้ว่า

มาตรฐานการศึกษามีใช้เครื่องวัดภูมิปัญญาของคนทุกคน แต่พอจะกำหนดเป็นหลักทั่วไปได้ว่า ยังมีการศึกษาสูงเพียงไร ย่อมมีความเข้าใจเรื่องข้อความ ถ้อยคำและศัพท์ทางวิชาการมากขึ้นเพียงนั้น ถ้าพิจารณาในแง่การพูดเพื่อชักจูงแล้ว ผู้มีการศึกษาสูงต้องชักจูงด้วยเหตุ และตรรกวิทยา ผู้มีการศึกษาน้อยอาจต้องเน้นด้านอารมณ์และความเชื่อมากกว่า หมายความว่าผู้ที่มีมาตรฐานการศึกษาสูงหรือต่ำ ย่อมเป็นเป้าหมายในการ โฆษณาชวนเชื่อปลุกฝัง หรือชักจูงได้เหมือนกัน กันแต่ด้วยวิธีการและสาระต่างกัน

1.4 จำนวน ผู้พูดควรจะทราบจำนวนผู้ฟังล่วงหน้า เพื่อจะได้เตรียมพร้อมสำหรับการพูดครั้งนั้น ๆ สุจริต เพียรชอบ (2529: 13-14) ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

ผู้พูดที่สามารถทราบจำนวนผู้ฟังได้ล่วงหน้า จะได้รับประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้เตรียมเรื่อง เตรียมตัว เตรียมใจ ได้ดียิ่งขึ้น การพูดที่มีผู้ฟังเป็นจำนวนมากนั้นแสดงว่าผู้ฟังมีความสนใจเรื่องที่จะพูด ผู้พูดจึงต้องพยายามเตรียมตัวให้ดีเพื่อให้ผู้ฟังได้ประโยชน์จากการพูดตามที่เขาคาดหวังไว้ การใช้ถ้อยคำก็ควรระมัดระวังเพราะคนหมู่มากที่อยู่รวมๆกัน มักไม่มีใครเป็นตัวของตัวเอง เวลาที่ฟังการบรรยายนาน ๆ เขาจะเกิดอารมณ์ร่วมของกลุ่มขึ้นมาแทน เช่น หากมีผู้หัวเราะขำขันก็จะพลอยหัวเราะไปด้วย

ขณะเดียวกันถ้าผู้ฟังบางคนเกิดความไม่พอใจก็อาจส่งเสียงที่ไม่สุภาพตามๆกันมาได้ทั้ง ๆที่ไม่ตั้งใจ นอกจากนี้ การพูดที่มีผู้ฟังจำนวนมากจนถึงกับเบียดเสียดแออัดจะทำให้ผู้พูด และผู้ฟังเกิดความรู้สึกอึดอัด ถ้าอากาศร้อนอบอ้าวด้วยแล้วจะยิ่งรู้สึกอึดอัดมากขึ้น การพูดแม้จะจริงจังสมภาคภูมิเป็นส่วนใหญ่ ผู้พูดต้องพยายามเตรียมตัวอย่างดีหรือใช้ถ้อยคำให้ผู้ฟังให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกขำขันคึกคักเพื่อคลายความตึงเครียดลงบ้างจึงจะดี

การพูดที่มีผู้ฟังจำนวนน้อย จะทำให้บรรยากาศรู้สึกเป็นกันเองยิ่งขึ้น การพูดก็ต้องเป็นไปในทำนองแบบเป็นกันเองคล้ายการสนทนา อาจเปิดโอกาสให้มีการซักถามเป็นระยะ ๆบ้าง

ผู้พูดบางคนจะมีความรู้สึกผันแปรแตกต่างกันออกไปตามจำนวนผู้ฟัง คือ บางคนจะรู้สึกคึกคัก รู้สึกสนุกสนานที่จะพูด เมื่อมีคนฟังเป็นจำนวนมาก ตรงกันข้ามจะรู้สึกหว่านเหวหมดกำลังใจหรือเหงาเมื่อมีผู้ฟังน้อย ในขณะที่เดียวกันผู้พูดบางคนแม้จะเคยประสบความสำเร็จในการพูดมาแล้ว ก็อาจจะประหม่าหรือตื่นเวทีเมื่อต้องพูดต่อหน้าคนเป็นจำนวนมาก วิธีที่จะช่วยในด้านความรู้สึกเหล่านี้ ผู้พูดจะต้องทราบเข้าใจ หรือวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการมีผู้ฟังมากหรือน้อย เพราะบางทีการที่มีผู้ฟังน้อยก็เพราะผู้ฟังที่มานั้นมีความสนใจเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ จริง ๆ หรือบางครั้งที่มีน้อยก็เพราะฝ่ายผู้จัดการจำกัดปริมาณผู้เข้าฟัง หรือมีการเชิญเฉพาะเป็นรายๆไปก็มี

1.5 อาชีพและสถานภาพทางสังคม ผู้พูดที่ดีควรจะทราบว่าผู้ฟังส่วนใหญ่มีอาชีพอะไร มีฐานะความเป็นอยู่ และสถานภาพทางสังคมเป็นเช่นไร เพื่อจะได้เตรียมเรื่องที่พูดได้อย่างเหมาะสม

2.5 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนำเสนอ

ความหมายของการนำเสนอ การนำเสนอเป็นหนึ่งในทักษะที่ทุกคนจะต้องฝึกฝนให้เกิดขึ้นแก่ตน เพราะเป็นทางนำมาซึ่งความสำเร็จในการนำผลงาน แผนงาน โครงการและความคิดต่าง ๆ เสนอเพื่อให้มีการรับรอง หรือ อนุมัติ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานและการดำเนินชีวิต

การนำเสนอ (Presentation) มีความหมายว่าเป็นวิธีการในการสื่อสารถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับงาน แผนงาน โครงการข้อเสนอ ผลการดำเนินงานและเรื่องต่าง ๆ ซึ่งมีเป้าหมายและแผนการนำเสนอเรื่องที่ชัดเจนภายในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อความเข้าใจ และจงใจอาจรวมถึงการสนับสนุนและอนุมัติด้วย

ลักษณะการนำเสนอที่ดี

นอกจากการเลือกรูปแบบของการนำเสนอ ให้ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว จะต้องคำนึงถึงลักษณะของการนำเสนอ ที่จะช่วยให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการนำเสนอด้วย โดยทั่วไปลักษณะของการนำเสนอที่ดี ควรมีดังต่อไปนี้

1. มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน กล่าวคือ มีความต้องการที่แน่ชัดว่า เสนอเพื่ออะไร โดยไม่ต้องให้ผู้รับรับการนำเสนอต้องถามว่าต้องการให้พิจารณาอะไร
2. มีรูปแบบการนำเสนอเหมาะสม กล่าวคือ มีความกะทัดรัดได้ใจความ เรียงลำดับไม่สับสนใช้ภาษาเข้าใจง่าย ใช้ตาราง แผนภูมิ แผนภาพ ช่วยให้พิจารณาข้อมูลได้สะดวก
3. เนื้อหาสาระดี กล่าวคือ มีความน่าเชื่อถือ เทียบตรง ถูกต้อง สมบูรณ์ครบถ้วน ตรงตามความต้องการ มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันทันสมัย และมีเนื้อหาเพียงพอแก่การพิจารณา
4. มีข้อเสนอที่ดี กล่าวคือ มีข้อเสนอที่สมเหตุสมผล มีข้อพิจารณาเปรียบเทียบ ทางเลือกที่เห็นได้ชัด เสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

คุณสมบัติของผู้นำเสนอ

ในการนำเสนอด้วยวาจา คุณสมบัติอันเป็นลักษณะประจำตัวของผู้นำเสนอ ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จในการนำเสนอ เพราะคุณสมบัติของผู้นำเสนอจะมีอิทธิพลต่อการโน้มน้าวชักจูงให้เกิดความสนใจ ความไว้วางใจ เชื่อถือ และการยอมรับได้มาก เท่ากับหรือมากกว่าเนื้อหาที่นำเสนอ

ผู้นำเสนอที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ จะมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีบุคลิกดี
2. มีความรู้อย่างถ่องแท้
3. มีความน่าเชื่อถือไว้วางใจ
4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
5. มีภาพลักษณ์ที่ดี
6. มีน้ำเสียงชัดเจน
7. มีจิตวิทยาโน้มน้าวใจ
8. มีความสามารถในการใช้โสตทัศนอุปกรณ์

9. มีความช่างสังเกต

10. มีไหวพริบปฏิภาณในการถามคำถามดี

การสร้างงานนำเสนอที่ดีต้องมีแบบแผน ต้องเตรียมการ ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เริ่มต้นจากจุดประสงค์ในการนำเสนอว่าจะนำเสนอเรื่องอะไร ใครเป็นผู้รับฟัง มีกลุ่มเป้าหมายที่ทำงาน ใช้อุปกรณ์ใดในการนำเสนอ ฯลฯ สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้คือ ต้องมีระบบตรวจสอบการรับฟังว่าผู้ฟังมีความเข้าใจถูกต้องตรงกับที่เราเสนอ เพียงใด

การเตรียมการเพื่อการนำเสนอที่ดี

เตรียมข้อมูล การเตรียมตัวสำหรับงานนำเสนอ ต้องมีข้อมูลทั้งในส่วนของผู้บรรยายและผู้ฟังบรรยาย เรียกว่าต้องรู้เขารู้เรา หากทำเช่นนี้ครบก็ครั้งก็ชนะ ด้านหนึ่งคือต้องหาข้อมูลที่ดีที่สุดเพื่อนำเสนอ เริ่มจากต้องทราบว่าในการนำเสนอในครั้งนี้มีจุดประสงค์อะไร ต้องการให้ผู้ฟังทราบอะไรบ้าง ใครเป็นผู้ที่เหมาะสมในการถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้ และอีกด้านหนึ่งก็เป็นส่วนสำคัญคือ ต้องทราบว่าผู้ฟังเป็นใคร มีวุฒิภาวะ การศึกษาระดับใด มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งที่จะนำเสนอบ้าง หรือมีความสนใจสิ่งนี้หรือไม่

เมื่อทราบวัตถุประสงค์อย่างคร่าวๆแล้ว ต่อไปก็ให้รวบรวมข้อมูลที่เราเมื่อมาทำการวิเคราะห์ว่าข้อมูลใดที่ควรนำมา ใส่ไว้ในสไลด์บ้าง มีข้อมูลใดที่เป็นส่วนสำคัญและยังขาดอยู่ ก็ให้หามาให้ครบถ้วน

จัดทำงานนำเสนอ เมื่อมีข้อมูลจนครบถ้วน ก็ให้นำข้อมูลต่าง ๆ มาสร้างเป็นงานนำเสนอ เริ่มจากการจัดเตรียมหัวข้อหลักๆให้เหมาะสม ให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางเอาไว้คือ ต้องทราบว่าในสไลด์แต่ละแผ่นมีวัตถุประสงค์อะไร ควรมีข้อข้อความใดบ้าง เมื่อครบถ้วนแล้ว จึงค่อยตกแต่งแต่ละสไลด์ให้สวยงาม การตกแต่งอาจใส่รูปภาพ ใส่กราฟ ตัวการ์ตูน ใส่เสียง ภาพเคลื่อนไหว ฯลฯ

เมื่อเราสร้างงานนำเสนอเสร็จแล้ว ก็ให้จัดพิมพ์เอกสารลงกระดาษ เพื่อเตรียมไว้แจกผู้เข้ารับฟังการบรรยาย แนะนำว่าควรจัดทำเพื่อไว้สัก 30 เปอร์เซ็นต์ เพราะเอกสารที่เหลือดีกว่าไม่มีพอแจกผู้ฟัง

ซักซ้อมก่อนนำเสนอจริง เมื่อได้สร้างงานนำเสนอพร้อมกับพิมพ์เอกสารเตรียมไว้แล้ว สิ่งที่ต้องทำต่อไปคือ การซักซ้อมการบรรยาย ผู้อ่านสามารถตรวจสอบท่าทางตัวเองได้ในกระจกบานใหญ่ๆ สังเกตน้ำเสียงและท่าทาง เพื่อป้องกันการประหม่าขณะอยู่ท่ามกลางสายตาประชาชนจำนวนมาก จุดประสงค์ของการซักซ้อมก่อนการนำเสนอจริงมีดังนี้คือ

ซ้อมเพื่อให้เข้าใจข้อมูลอย่างถ่องแท้ ในขณะที่ผู้อ่านทดลองบรรยายแต่ละหัวข้อสไลด์ จะทราบโดยทันทีว่าหัวข้อใดควรเน้นพิเศษ หัวข้อใดควรข้ามไป ข้อดีอีกประการหนึ่งของการซ้อมการบรรยาย คือ ผู้บรรยายจะรู้ด้วยตนเองว่าอธิบายจุดใดได้ไม่ดี ซึ่งอาจเกิดจากตัวผู้บรรยายเองไม่เข้าใจหัวข้อนี้ หรือ ข้อมูลที่ได้มายังไม่กระจ่างเพียงพอ

ซ้อมเพื่อลำดับการนำเสนอที่ถูกต้อง ขณะทดลองบรรยาย หากพบว่าหัวข้อใดที่มีลำดับไม่ถูกต้อง ก็สามารถกลับไปแก้ไขได้ทันที

ซ้อมเพื่อให้เกิดความมั่นใจ การทดลองซ้อมจริง ๆ หน้ากระจก วิธีการเน้นเสียง กิริยา ท่าทาง หากเราซ้อมไปเรื่อย ๆ จะเกิดความชำนาญและความมั่นใจ ช่วยให้ภาพโดยรวมของการนำเสนอจริง เป็นไปอย่างราบรื่น

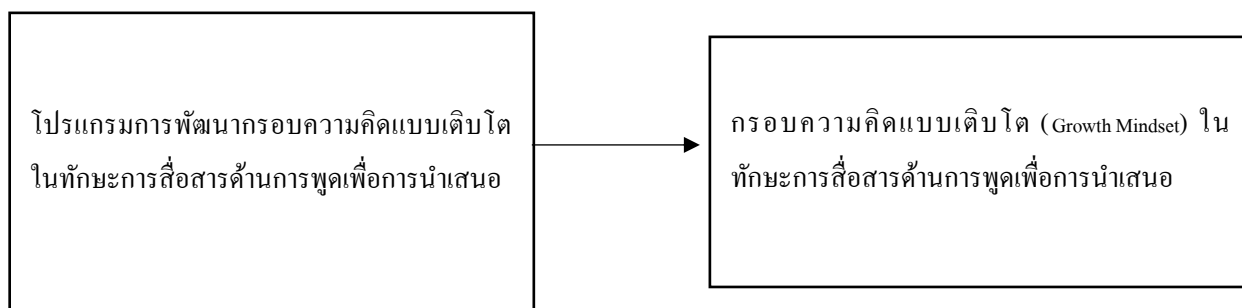
ซ้อมเพื่อกำหนดเวลาที่แน่นอน การจับเวลาการซ้อมบรรยาย จะได้ทราบว่าควรเน้น หัวข้อใดบ้าง หรือควรใช้เวลากับเรื่องใดเป็นพิเศษ ถ้าพบว่าใช้ช่วงเวลาใดไม่เหมาะสมเราจะได้หาทาง ป้องกันและแก้ไขได้ทันที

นำเสนอจริง ขณะนำเสนอจริง ผู้บรรยายควรเป็นส่วนเดียวกับผู้ฟัง กล่าวคือควรทำให้ บรรยายการบรรยายเป็นกันเอง เมื่อเป็นกันเองแล้วเรื่องต่าง ๆ ก็จะง่าย ผู้บรรยายก็ไม่เกร็ง ผู้ฟังรู้สึกสบาย งานนำเสนอก็จะราบรื่นไปด้วยดี

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยไทย และงานวิจัยต่างประเทศ จำนวน 7 เรื่อง ส่วนใหญ่งานวิจัยไทยที่พบ เรื่องกรอบความคิดแบบเติบโตมีจำนวนน้อย เป็นงานวิจัยและพัฒนาที่มี รูปแบบการเรียนรู้/โปรแกรม/การพัฒนาชุมชน พบว่า การจัดทำตัวแปรกรอบความคิดแบบเติบโต สามารถเป็นทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ในการจัดทำรูปแบบตัวแปรต้น เป็นได้ทั้งการพัฒนากรอบ ความคิดแบบเติบโตโดยตรง และการจัดทำผ่านรายวิชา แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่ทำในเรื่องการนำกรอบ ความคิดแบบเติบโตมาพัฒนาทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอ

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งเน้นการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ โดยอาศัยวิธีการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ร่วมกับทฤษฎีทางจิตวิทยา แนวคิดการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) เพื่อพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร ร่วมกับทฤษฎีการสื่อสาร เพื่อให้ผู้กลุ่มตัวอย่าง มีกรอบความคิดแบบเติบโตในด้านทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารด้านการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองเดียว (One Group Pre test – Post test Design) มีขอบเขตการวิจัยโดยแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของกระบวนการคิดที่ส่งผลต่อการไม่กล้าพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ของนักศึกษาที่มีปัญหาในการพูดนำเสนอ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ระยะที่ 3 ประเมินประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณในการวัดผลก่อนหลัง และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการสัมภาษณ์ ติดตามผลนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้ 1) การกำหนดผู้ร่วมวิจัย 2) ขั้นตอนการวิจัย 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ 5) การจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

กลุ่มประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 18 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยคัดเลือกเฉพาะ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา HUM132 ทักษะในอนาคต

2) ให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในรายวิชา HUM132 ทักษะในอนาคต ทำแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอ

3) ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนแบบวัดกรอบความคิดในทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอ และคัดเลือกนักศึกษาที่ได้คะแนนจากแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอต่ำจำนวนทั้งหมด 18 คน โดยเรียงคะแนนจากน้อยไปมาก และคัดเลือกจากนักศึกษาที่ได้คะแนนจากน้อยไปมาก และคัดจากนักศึกษาที่ได้คะแนนน้อยที่สุดเรียงขึ้นไปจนครบ 18 คน

4) เมื่อได้นักศึกษาจากการตรวจแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอที่ได้คะแนนต่ำจำนวน 18 คน ผู้วิจัยถามความสมัครใจในการเข้าร่วมโปรแกรมเป็นกลุ่มทดลอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 12 ครั้ง องค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการด้วย ดังนี้ 1) สอนให้ผู้เรียนเข้าใจว่าการเรียนรู้สามารถเพิ่มศักยภาพของสมองได้ (Brainology) 2) สอนให้ผู้เรียนรู้จักตั้งเป้าหมายในการเรียน (Student's Expectation) 3) สอนให้ผู้เรียนมีวิธีคิดที่ไม่ผิดพลาด (Mistake is Interesting) 4) ใช้พลังของคำว่า "ยัง" (Power of YET) 5) ชมที่ความพยายามและกระบวนการ (Praising Effort and the Process) 6) ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (Constructive Feedback) มาใช้ในการสร้างโปรแกรมฯ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอ แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยได้พัฒนาประกอบกับแนวคิดทฤษฎีกรอบความคิดแบบเติบโต ของ Carol S. Dweck และการประเมินทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอโดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- (1) ข้อมูลส่วนที่ 1 คำชี้แจงเบื้องต้น
- (2) ข้อมูลส่วนที่ 2 ข้อมูลเบื้องต้นชื่อ-สกุล เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา คณะ
- (3) ข้อมูลส่วนที่ 3 วัดกรอบความคิดแบบเติบโต 3 ด้าน ดังนี้

- 1) การรับรู้ความสามารถของตนเอง
- 2) การตั้งเป้าหมาย
- 3) วิธีคิดเมื่อเกิดอุปสรรค

โดยมีเกณฑ์การวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5	คะแนน หมายถึง ตรงกับลักษณะของนักศึกษา	มากที่สุด
4	คะแนน หมายถึง ตรงกับลักษณะของนักศึกษา	มาก
3	คะแนน หมายถึง ตรงกับลักษณะของนักศึกษา	ปานกลาง
2	คะแนน หมายถึง ตรงกับลักษณะของนักศึกษา	น้อย
1	คะแนน หมายถึง ตรงกับลักษณะของนักศึกษา	น้อยที่สุด

4. การตรวจสอบเครื่องมือ

1. โปรแกรมกิจกรรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโตจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการสร้างโปรแกรมฯ

1.2 ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลปัญหาการพูดนำเสนอของนักศึกษาจากตัวแทนอาจารย์ทุกคณะ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น เพื่อรวบรวมข้อมูลของนักศึกษา และกิจกรรมการพูดหน้าชั้นเรียนที่นักศึกษาเคยเข้าร่วม เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดโปรแกรมฯ

1.3 ผู้วิจัยพัฒนาโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ จากทฤษฎีการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการประกอบด้วย ดังนี้ 1) สอนให้ผู้เรียนเข้าใจว่าการเรียนรู้สามารถเพิ่มศักยภาพของสมองได้ (Brainology) 2) สอนให้ผู้เรียนรู้จักตั้งเป้าหมายในการเรียน (Student's Expectation) 3) สอนให้ผู้เรียนมีวิธีคิดที่ไม่ผิดพลาดเมื่อผิดพลาด (Mistake is Interesting) 4) ใช้พลังของคำว่า "ยัง" (Power of YET) 5) ชมที่ความพยายามและกระบวนการ (Praising Effort and the Process) 6) ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (Constructive Feedback)

1.4 เสนอโปรแกรมฯ ต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (IOC) ความสอดคล้องและความเหมาะสมของโปรแกรมฯ ในรายละเอียดต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ของ

โปรแกรม กระบวนการและวิธีดำเนินการ รวมทั้งกิจกรรมในแต่ละครั้งและการประเมินผล ที่ระดับ 0.67 ขึ้นไป

1.5 นำโปรแกรมฯ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา 3 ท่าน คือ 1) ผศ.ดร.จรรยา พุคยาภรณ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น 2) อาจารย์มินตรา ศักดิ์ดี หัวหน้าภาควิชา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ 3) อาจารย์สมรรถพงษ์ ขจรมณี อาจารย์ประจำสาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ เพื่อทำการ ตรวจสอบด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การดำเนินกิจกรรม การประเมินผล สื่อและ อุปกรณ์ แล้วจึงรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาแก้ไข และนำไปใช้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ให้นักศึกษากลุ่มทดลอง ทำแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ เพื่อเก็บคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test)

2. ผู้วิจัยดำเนินการนำโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ โดยดำเนินการกับนักศึกษากลุ่มทดลอง หลังคาบวิชา HUM132 ทักษะในอนาคต

3. ให้นักศึกษากลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ และทำแบบบันทึกการเรียนรู้เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง โปรแกรมฯ ในแต่ละครั้ง เพื่อผู้วิจัยจะได้นำมาสรุปเนื้อหา และทราบถึงสิ่งที่นักศึกษาได้เรียนรู้ในแต่ละครั้ง

4. หลังการทดลองเสร็จสิ้น 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้นักศึกษากลุ่มทดลองทำแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ เพื่อเก็บคะแนนหลังการทดลอง (Post-test) รวมทั้งให้นักศึกษากลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อ โปรแกรมฯ และต่อผู้วิจัย

5. ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลโดยการนำแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ มาตรวจให้คะแนน เพื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามวิธีการทางสถิติ รวมทั้งนำข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีต่อการเข้าร่วมโปรแกรมแต่ละครั้งมาสรุปเนื้อหา

6. นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มทดลอง ที่มีต่อโปรแกรมฯ และต่อผู้วิจัย มาสรุปเนื้อหาและสรุปข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

ตารางที่ 1 แสดงแบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบ One Group Pre test – Post test Design

การกำหนดการเข้ากลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
RE	T1E	X	T2E

*สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

E	แทน	กลุ่มทดลอง
T1E T2E	แทน	การทดสอบก่อน และทดสอบหลังในกลุ่มทดลอง ตามลำดับ
X	แทน	การทดลอง โปรแกรมจิตอาสา ต่อการตระหนักรู้คุณค่าในตนเอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบผลต่างคะแนนกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อนำเสนอ ก่อนและหลังการได้รับการจัดโปรแกรมกิจกรรมจิตอาสา

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

หาค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนจากแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อนำเสนอ ของนักศึกษากลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

6.2 สถิติสำหรับการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัด โดยใช้วิธีหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อนำเสนอ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มากกว่า 0.80 ซึ่งจะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง

6.3 สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน

1) เปรียบเทียบคะแนนของนักศึกษา ก่อนและหลังได้รับการเข้าร่วม โปรแกรมกิจกรรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ โดยใช้สถิติ Non Parametric Statistics (The Wilcoxon Matches Pairs Signed Rank Test)

2) เปรียบเทียบคะแนนกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ก่อนและหลังได้รับการเข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยใช้สถิติ Non Parametric Statistics (The Wilcoxon Matches Pairs Signed Rank Test)

7. สรุปเนื้อหา (Summary Content)

1) สรุปเนื้อหาจากแบบบันทึกการเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยทำการสรุปและประเมินสิ่งที่นักศึกษาได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมโปรแกรมฯแต่ละครั้งด้วยการบรรยาย

2) สรุปเนื้อหาจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มทดลองที่มีต่อ โปรแกรมฯ และต่อผู้วิจัย ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสรุปข้อคิดเห็นอื่น ๆ เพื่อประเมินสิ่งที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมด้วยการบรรยาย

ระยะก่อนทดลอง

เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ก่อนการทดลอง: โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group), สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับนักศึกษาที่มีปัญหาการพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน

1. โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ
2. พัฒนาแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

ระยะการทดลอง

ทดลองใช้โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 18 คน

เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ระหว่างการทดลอง: โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) และข้อมูลจากการบันทึกไดอารี่ (Diaries) กับนักศึกษากลุ่มทดลอง สังเกตพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตที่ส่งผลต่อการพูดนำเสนอ ดีความและวิเคราะห์ผลข้อมูลร่วมกับผลเชิงปริมาณ เพื่อ

1. ตรวจสอบประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมวิจัย (Examine participants' experiences)

ระยะหลังการทดลอง

เก็บข้อมูลหลังการทดลอง และติดตามผล (Follow-up) โดยการเก็บข้อมูลกับนักศึกษากลุ่มทดลอง หลังสิ้นสุดการทดลอง และหลังสิ้นสุดการทดลอง 2 สัปดาห์

เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) หลังการทดลอง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับนักศึกษากลุ่มทดลอง เพื่อค้นหาคำอธิบายเชิงลึกเกี่ยวกับผลจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ (Explain Outcomes) ตีความและวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนผลการทดลอง

ภาพประกอบที่ 3 ระยะดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองเดียว (One Group Pre test – Post test Design) มีขอบเขตการวิจัยโดยแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของกระบวนการคิดที่ส่งผลต่อการไม่กล้าพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ของนักศึกษาที่มีปัญหาในการพูดนำเสนอ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ระยะที่ 2 พัฒนาโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ระยะที่ 3 ประเมินประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณในการวัดผลก่อนหลัง และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการสัมภาษณ์ ติดตามผลนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้ 1) การกำหนดผู้ร่วมวิจัย 2) ขั้นตอนการวิจัย 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ 5) การจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลจากการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาของกระบวนการคิดที่ส่งผลต่อการไม่กล้าพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ของนักศึกษาที่มีปัญหาในการพูดนำเสนอ
2. ผลการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ
3. ผลการประเมินประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

ผลการศึกษาสภาพปัญหาของกระบวนการคิดที่ส่งผลต่อการไม่กล้าพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ของนักศึกษาที่มีปัญหาในการพูดนำเสนอ

การศึกษาสภาพปัญหาของกระบวนการคิดที่ส่งผลต่อการไม่กล้าพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ของนักศึกษาที่มีปัญหาในการพูดนำเสนอ มุ่งเน้นเพื่อทำความเข้าใจกระบวนการคิดของนักศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยมีแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 30 คน ประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวิจัยในระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของกระบวนการคิดที่ส่งผลต่อการไม่กล้าพูด

นำเสนอหน้าชั้นเรียน ของนักศึกษาที่มีปัญหาในการพูดนำเสนอ โดยข้อค้นพบจากการศึกษาปรากฏดังต่อไปนี้

1. ความตื่นเต้นในการพูดเพื่อการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

การพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน สร้างความตื่นเต้นให้กับนักศึกษา โดยมีอาการใจเต้นเร็ว เหงื่อออกมือ ยืนไม่นิ่ง หายใจไม่เป็นจังหวะ ประหม่า ไม่สบตาผู้ฟังขณะพูด

“กลัวค่ะ ประหม่า ปวดท้อง มือสั่น เหงื่อออก กลืนไส้ค่ะ ส่วนใหญ่จะกลืนไส้ค่ะ”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

“ตื่นไปหมดทั้งตัว เวลาพูดเสียงจะสั้นๆค่ะ ประหม่ามาก ๆ ตื่นเต้นมากค่ะ”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

“รู้สึกประหม่ามากครับ ไม่กล้าสบตาคนฟัง ลืมบท บางทีก็ตัวสั่น”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูลชั้นปีที่ 1 คณะบัญชี)

“เวลารายงานหน้าชั้นมีอาการตื่นเต้นแล้วจะมีการติดอ่างหรือพูดไม่ชัดครับ”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ)

“ตื่นเต้นมาก ๆ เลยค่ะ หนูรู้สึกตื่นเต้นแล้วก็สั้นมาก ๆ เลย เวลาพูดปกติหนูพูดได้ดีมาก ๆ นะคะ แต่เวลาที่ไปพูดต่อหน้าคนเยอะๆมักจะอ้า ๆ อึ้ง ๆ ไปหมดเลย บางครั้งใจเต้นเร็วจนเหมือนจะหลุดออกมาเลยค่ะ”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

“ส่วนมากจะมีอาการตื่นเต้นแบบมาก ๆ เลยค่ะ บางทีจะมีอาการปวดท้องร่วมด้วย แล้วโดยส่วนตัวเป็นคนพูดเร็วอยู่แล้วด้วยค่ะ ยิ่งพอมาตื่นเต้นก็คือพูดเร็วจนบางทีเพื่อนบอกมันทเบา ๆ นะ ค่อย ๆ พูดอย่างพูดเร็ว”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

2. ไม่มั่นใจในตนเองเวลาพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน

เมื่อนักศึกษาต้องพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ส่วนใหญ่จะขาดความมั่นใจในตนเองในการพูด เกิดอาการกลัว คิดในด้านลบ ทำให้เกิดความรู้สึกกดดันตนเอง

“กลัวพูดไม่พูดภาษา ไม่กล้าสบตา”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

“กลัวพูดผิดแล้วเพื่อนหัวเราะจะอาจารย์”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูลชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

“เพราะว่าไม่มีความมั่นใจในตัวเองจะ กลัวพูดผิด กลัวทำให้เสียคะแนนจะ”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูลชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ)

“กลัวพูดไปแล้ว โดนล้อสำเนียง”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

“เพราะความประหม่าทำให้ลืมจะ แล้วก็กลัวอาจารย์หักคะแนน กลัวเพื่อนล้อ กลัวว่าคนฟัง จะไม่เข้าใจจะ”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

“กดดันตัวเอง แล้วก็กลัวอาจารย์ที่คุมการนำเสนอ”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูลชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

3. ความรู้สึกไม่ชอบการพูดนำเสนอ

เมื่อนักศึกษาได้รับมอบหมายให้ทำงานแล้วต้องนำเสนองานหน้าชั้นเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นที่ไม่ชอบการพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน เพราะทำให้เกิดความเครียด และสร้างความกดดันให้กับตนเอง

“ไม่สนุก กดดันจะ ไม่ชอบเวลาพูดแล้วผู้ฟังไม่สนใจ เสียเซฟจะ”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะบัญชี)

“อึดอัดจะ เหมือนโดนกดดัน กลัวว่าจะทำได้ไม่ดี”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ)

“กลัวโดนถามคำถามที่เราไม่รู้แล้วเราตอบไม่ได้ และเพราะขาดความมั่นใจ เวลาเป็นผู้พูดก็จะเป็นจุดสนใจ กลัวการ โดนจ้องมองจะ”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

“กลัวคนเยอะๆ ตื่นเต้นกลัวนำเสนอออกมาได้ไม่ดีพอแล้วมันทำให้รู้สึกแย่มากแล้วจะคิดมาก โทษตัวเองทั้งวันเลยอะ”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

“มันเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมแล้วก็ตัวของเราเองอะนะ เพราะเหมือนว่าเราเคยพูดผิดหรือพูดไม่ถูกไปแล้วโดนหัวเราะ หรือซุบซิบจี้จ้อ เลยทำให้รู้สึกว่าย่ำแย่ นี่เราตั้งใจขนาดนี้แล้วอะ ทำไมต้องหัวเราะกันด้วย หรือบางครั้ง เป็นความอิจฉากันหรือหมั่นไส้กันจี้จ้ออะ คือเราเจอมาหลายรูปแบบมาก บางอย่างเราเจอเอง บางอย่างคนรอบตัวเราเจอ ทำให้เรารู้สึกไร้ค่าและเลือกตัดความไร้ค่าโดยการที่ไม่พูดเลย หรือบางครั้ง เราต้องเป็นฝ่ายนำเสนอคนเดียวซะส่วนใหญ่ทั้ง ๆ ที่ เป็นงานกลุ่มอะนะ แบบเราเตรียมสคริปต์ให้พวกมันเรียบร้อย แล้วสุดท้ายต้องมาเป็นเราที่คอยแบกและช่วยเหลือเบื่อกมาก”

(นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์)

ผลการศึกษาสภาพปัญหาของกระบวนการคิดที่ส่งผลต่อการไม่กล้าพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ของนักศึกษาที่มีปัญหาในการพูดนำเสนอ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาทำความเข้าใจ ด้วยการเปรียบเทียบการคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) พบว่า นักศึกษามีกระบวนการคิดแบบจำกัด ส่งผลให้เกิดความประหม่า ตื่นเต้น ขาดความมั่นใจในตนเอง กดดันตนเองในการพูดเพื่อการนำเสนอหน้าชั้นเรียน และเกิดความคิดในด้านลบที่ส่งผลต่อความรู้สึก และทำให้การพูดเพื่อการนำเสนอขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น ควรพัฒนากระบวนการคิดของนักศึกษาเพื่อปรับกระบวนการคิดที่มีต่อการพูดเพื่อการนำเสนอ ให้มีกรอบความคิดแบบเติบโต สร้างความรู้สึกในด้านที่มองเห็นประโยชน์จากการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอให้มีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดของ (Carol S. Dweck: 2006) การพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน มีความสำคัญ เนื่องจากความคิด (Mindset) เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์ อารมณ์ก่อให้เกิดพฤติกรรม การมีกรอบความคิดแบบเติบโตจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน

ผลการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ เป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางจิตวิทยา ขั้นตอนของกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และกระบวนการประเมินผล ที่ทำให้เกิดการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในด้านทักษะการสื่อสารการพูดเพื่อการนำเสนอ โดยมีรายละเอียดกิจกรรมพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต จำนวน 12 ครั้ง ภายใต้กรอบแนวคิดแบบเติบโต (Develop a growth mindset in speech communication skills for presentations) องค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการด้วย ดังนี้

- 1) การเรียนรู้สามารถเพิ่มศักยภาพของสมองได้ (Brainology)
- 2) การตั้งเป้าหมาย (Student's Expectation)
- 3) วิธีคิดที่ไม่ผิดหวังเมื่อผิดพลาด (Mistake is Interesting)
- 4) ใช้พลังของคำว่า "ยัง" (Power of YET)
- 5) ชมที่ความพยายามและกระบวนการ (Praising Effort and the Process)
- 6) ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (Constructive Feedback)

และการให้ความรู้ในเรื่องการพูดเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้เทคนิคการพูด ภาษาท่าทางประกอบการพูด การใช้น้ำเสียง บุคลิกภาพในการพูดเพื่อการนำเสนอ ประกอบกับทฤษฎีกรอบแนวคิดแบบเติบโต เพื่อสังเคราะห์เป็นรูปแบบ โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

ตารางที่ 2 โครงสร้างของโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

ครั้งที่	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิดที่ใช้ในการออกแบบ กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้นักศึกษาได้สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน 2. เพื่อให้นักศึกษาทราบวัตถุประสงค์ข้อตกลงร่วมกันและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) โดยผู้วิจัยให้ข้อมูล เกี่ยวกับประโยชน์ของการเข้า กิจกรรม	ให้นักศึกษาแนะนำตนเอง พร้อม บอกความรู้สึกตอนแนะนำตนเอง ต่อหน้าเพื่อน ๆ และความรู้สึกของ ตนเองที่มีต่อการพูดนำเสนองาน หน้าชั้นเรียน
2	สมองกับ การเรียนรู้ 1	1. เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจกระบวนการทำงานของสมองที่ต่อ กระบวนการการเรียนรู้ 2. เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้การเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้สามารถ เปลี่ยนแปลงได้	การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีกรอบ ความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ประกอบด้วย - การเรียนรู้สามารถเพิ่มศักยภาพ ของสมองได้ (Brainology)	บรรยายกระบวนการทางความคิด สมองกับการเรียนรู้ และให้นักศึกษา เล่นเกมกระตุ้นสมอง โดยให้วาด ภาพดอกไม้ ทั้งสองมือไปพร้อม ๆ กันในกระดาษ
3	สมองกับ การเรียนรู้ 1	1. เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานของเซลล์ประสาทที่เชื่อมโยงผ่าน สายไข ประสาทที่เชื่อมต่อกันอย่างเป็นระบบ 2. เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ การทำงานของเซลล์ประสาทในสมอง ยิ่งเรียนรู้มาก ฟึ่กฝนมาก โครงข่าย ไขประสาทก็จะเชื่อมต่อกันแข็งแรงมากขึ้น ทำให้สมอง สามารถทำงานใน เรื่องที่เรียนรู้และฝึกฝนได้ดีขึ้น	การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ประกอบด้วย - การเรียนรู้สามารถเพิ่มศักยภาพ ของสมองได้ (Brainology)	ให้นักศึกษาทำกิจกรรมฝึกคิด เล่น เกม “ไม่มีคำว่า ไม่” และอภิปราย กลุ่มร่วมกันหลังจบกิจกรรม

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิดที่ใช้ในการออกแบบกิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม
4	การตั้งเป้าหมาย	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้เข้าใจการตั้งเป้าหมายระยะสั้น และการตั้งเป้าหมายระยะยาว 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาฝึกการตั้งเป้าหมายในการพูดเพื่อการนำเสนอ	การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ประกอบด้วย - การตั้งเป้าหมาย (Student's Expectation)	ให้นักศึกษาทำกิจกรรม ลูกธนูและเรือกระดาษ เพื่อเรียนรู้การตั้งเป้าหมาย ให้มีกระบวนการที่จะทำให้เป้าหมายประสบความสำเร็จ
5	โอกาสจากความคิดพลาด	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากความคิดพลาด 2. เพื่อให้ให้นักศึกษานำสิ่งที่ผิดพลาดมาประเมินเป็นบทเรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้	การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ประกอบด้วย - วิธีคิดที่ไม่ผิดหวังเมื่อผิดพลาด (Mistake is Interesting)	ให้นักศึกษาฝึกการพูดเล่าเรื่องจากประสบการณ์ โดยเล่าทีละคนเวียนจนครบทุกคน และให้ประเมินตนเองในข้อที่ต้องปรับปรุง และให้เขียนข้อดีจากสิ่งที่ตนเองต้องปรับปรุง
6	ใช้พลังของคำว่า "ยัง"	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการปรับมุมมองในเรื่องที่ทำได้ในการสื่อสารกับความคิดของตนเอง 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาฝึกกระบวนการคิดการสื่อสารภาษาในสมองของตนเอง "ไม่ให้อำนาจความคิดความสามารถของตนเองในด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ"	การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน ซึ่งประกอบด้วย - ใช้พลังของคำว่า "ยัง" (Power of YET)	กิจกรรมการพูดประสบการณ์ตามหัวข้อที่จับฉลากได้ อาทิ การพูดเรื่องตื่นเต้น เรื่องเศร้า เรื่องตลก เป็นต้น และให้นักศึกษาประเมินการพูดของตนเองในส่วนที่ต้องการปรับปรุง และอภิปรายกลุ่ม

ครั้งที่	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิดที่ใช้ในการออกแบบ กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม
7	กระบวนการสำคัญกว่าผลลัพธ์	1. เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการในการทำเป้าหมายให้ประสบผลสำเร็จ 2. เพื่อให้ศึกษามีความพยายามในการทำงานตามกระบวนการที่ถูกต้อง	การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ประกอบด้วย - ชมที่ความพยายามและกระบวนการ (Praising Effort and the Process)	ให้นักศึกษาอ่านบทความเรื่อง “ความฉลาดเปลี่ยนแปลงได้” แล้วให้นักศึกษาอัดคลิปการพูดเพื่ออธิบายให้ความรู้ในเรื่องที่ตนเองได้อ่าน แล้วโพสต์ลงกลุ่ม Line ให้เพื่อนๆ ได้รับความรู้
8	การเรียนรู้และพัฒนา	1. เพื่อให้ศึกษาให้ความสำคัญในความพยายาม 2. เพื่อให้ศึกษาเรียนรู้การนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น	การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ประกอบด้วย - ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (Constructive Feedback)	ผู้วิจัยประเมินผลการพูดให้ความรู้เรื่อง “ความฉลาดเปลี่ยนแปลงได้” เพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงการพูดและพัฒนาต่อไป
9	เทคนิคการพูด	1. เพื่อให้ศึกษาได้เรียนรู้เทคนิคการสื่อสาร การพูดเพื่อการนำเสนอ	ภาษากับการสื่อสาร	บรรยายให้ความรู้ในเรื่องการเตรียมความพร้อมก่อนการนำเสนอ

ครั้งที่	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิดที่ใช้ในการออกแบบ กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม
10	ฝึกปฏิบัติ 1	1. เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกการพูดเพื่อการนำเสนอ 2. เพื่อให้นักศึกษาปรับกระบวนการคิดแบบเติบโต ในการพูดเพื่อการนำเสนอ	การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ประกอบด้วย - การตั้งเป้าหมาย (Student's Expectation) - ใช้พลังของคำว่า "ยัง" (Power of YET)	ให้นักศึกษาเตรียมหัวข้อในการพูด นำเสนอหน้าชั้นเรียน ในหัวข้อที่ ตนเองถนัดคนละไม่เกิน 5 นาที
11	ฝึกปฏิบัติ 2	1. เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกการพูดเพื่อการนำเสนอ 2. เพื่อให้นักศึกษาปรับกระบวนการคิดแบบเติบโต ในการพูดเพื่อการนำเสนอ	การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีกรอบ ความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ประกอบด้วย - ชม ที่ ค ว ม พ ย า ย า ม แ ล ะ กระบวนการ (Praising Effort and the Process) - ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการเรียนรู้ แ ล ะ พ ั ฒ น า (Constructive Feedback)	ผู้วิจัยให้ข้อมูลป้อนกลับในการพูด เพื่อการนำเสนอ ในแนวทางการ ปรับปรุง และชมที่ความพยายาม ของการพูดนำเสนอของแต่ละ คน

ครั้งที่	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิดที่ใช้ในการออกแบบ กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม
12	การปัจฉิมนิเทศ	<p>1.เพื่อให้นักศึกษาทบทวนกระบวนการคิดแบบเติบโตในการพูดเพื่อการนำเสนอของตนเองหลังจากจบโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ</p> <p>2.เพื่อให้สมาชิกได้ร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นจากการที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ</p>	<p>การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ประกอบด้วย</p> <p>- ชม ที่ ค วาม พ ย า ย า ม แ ล ะ กระบวนการ (Praising Effort and the Process)</p> <p>- ใ ห้ ข อ ม ล ป ้อน ก ล ั บ เ พื่ อ การ เ ร ี ย น ร ู้ แ ล ะ พ ั ฒ น า (Constructive Feedback)</p>	<p>ให้นักศึกษาเขียนแบบบันทึกการเรียนรู้ การพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอของตนเอง</p>

ผลการประเมินประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะพูดเพื่อการนำเสนอ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ของนักศึกษา กลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง (n = 18)	คะแนนจากแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโต ใน ทักษะพูดเพื่อการนำเสนอ (100 คะแนน)	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
ค่าเฉลี่ย	33.61	90.56
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	7.14	5.42

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ เท่ากับ 33.61 และ 90.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยของคะแนนกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะพูดเพื่อการนำเสนอ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอของนักศึกษา กลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง (N = 10)	คะแนนจากแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะพูดเพื่อการนำเสนอ	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	37	97
2	30	97
3	33	80
4	31	92
5	33	100
6	43	82
7	38	85
8	29	90
9	41	88
10	20	94
11	44	89
12	36	86
13	28	90
14	38	90
15	38	94
16	40	87
17	20	97
18	26	92
ค่าเฉลี่ย	33.61	90.56
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	7.14	5.42

จากตารางที่ 3 พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วม โปรแกรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะ การสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะ การสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 33.61 และภายหลังจากทดลอง มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 90.56

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะพูดเพื่อการนำเสนอ ของนักศึกษากลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยการทดสอบด้วย The Wilcoxon Matches Pairs Signed Rank Test

กลุ่ม	อันดับที่ของผลต่างคะแนน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ผลรวม	z	p
ทดลอง			อันดับที่	อันดับที่		
ก่อน	อันดับที่ของผลต่างที่มี	0	0.00	0.00		
และ	เครื่องหมายลบ					
					-3.729	.00
หลังการ	อันดับที่ของผลต่างที่มี	18	9.50	171.00		
ทดลอง	เครื่องหมายบวก					
รวม		18				

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์คะแนนโดยการทดสอบด้วยสถิติ Non Parametric Statistics (The Wilcoxon Matches Pairs Signed Rank Test) พบว่า ภายหลังจากทดลอง คะแนนกรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะพูดเพื่อการนำเสนอ ของนักศึกษากลุ่มทดลอง เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการเรียนรู้และใบงานในการเข้าร่วมโปรแกรมของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมของโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเดบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อนำเสนอ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมฯแต่ละครั้ง

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการเรียนรู้และใบงานในการเข้าร่วมโปรแกรมของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมในแต่ละครั้งของ โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเดบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อนำเสนอ ครั้งที่ 1 ถึง ครั้งที่ 12

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ

การเข้าร่วมโปรแกรมครั้งที่ 1 เป็นการสร้างสัมพันธภาพและความไว้วางใจ ระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมโปรแกรม เพื่อให้เข้าใจแนวทางการพัฒนารอบความคิดในด้านการสื่อสารด้านการพูดเพื่อนำเสนอ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรม อาทิ

“...มีความรู้สึกอยากลองทำในสิ่งที่ตัวเองกลัวมาตลอด แล้วก็คาดหวังว่าจะเลิกกลัวแล้วก็ทำมันออกมาได้ดีกว่าเดิมค่ะ...”

“...อยากเป็นคนเลิกขาดความมั่นใจตัวเอง อยากกล้าแสดงออก...”

“...รู้สึกดีใจที่มีโปรแกรมดี ๆ จากอาจารย์ และคาดหวังว่าจะมีเทคนิคดี ๆ จากอาจารย์ทำให้หนูมีความกล้าที่จะนำเสนอมากขึ้นค่ะ...”

“...รู้สึกว่า การเข้าร่วมโปรแกรมจะได้ความรู้หลายอย่างในการนำเสนอ และหลังได้เข้ามาก็ได้ความรู้มากมายในการนำเสนอมาก ๆ เลยค่ะ...”

ครั้งที่ 2 สมอกับการเรียนรู้ 1

ในการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งที่ 2 ผู้วิจัยให้นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการทางความคิดสมอกับการเรียนรู้ และให้นักศึกษาลเล่นเกมกระตุ้นสมอง โดยให้วาดภาพดอกไม้ ทั้งสองมือไปพร้อม ๆ กันในกระดาษ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรม อาทิ

“...แปลกที่ได้ทำอะไรใหม่ ๆ ที่ไม่เคยทำ ตอนอาจารย์ให้ทำก็คิดว่าจะทำได้อย่างไร พอได้ทำก็วาดได้...”

“...ได้รู้เกี่ยวกับการคิด ถ้าเราคิดแบบไหนเราจะมีอารมณ์แบบนั้น...”

“...ได้เรียนเรื่องสมองสนุกดี ไม่เครียดอย่างที่คิด...”

ครั้งที่ 3 สมองกับการเรียนรู้ 1

โปรแกรมครั้งที่ 3 ให้นักศึกษาทำกิจกรรมฝึกคิด เล่มเกม “ไม่มีคำว่า ไม่” โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการรับรู้และการเรียนรู้ของสมอง ในส่วนต่าง ๆ เช่น ไม่ให้นักศึกษานึกถึงช้างสีชมพูเดินข้ามทางม้าลาย ซึ่งสมองไม่สามารถรับรู้ในส่วนของการปฏิเสธหรือคำว่าไม่ สมองจะจำในสิ่งที่มนุษย์คิด ดังนั้น นักศึกษาได้เรียนรู้ในเรื่องการควบคุมความคิด ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรม อาทิ

“...ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการความคิดของเราว่าเราสามารถควบคุมความคิดของเราได้ มันอยู่ที่การสั่งการของสมองของเรา ถ้าเราคิดลบสมองของเราก็จะแตกแยกย่อยเรื่องลบ ๆ ไปด้วย ทำให้วันนี้ทั้งวันของเราไม่มีความสุข เรื่องครวที่จะเก็บมาคิดเรื่องครวที่จะไม่เก็บมาคิดมันขึ้นอยู่กับตัวเราจะ...”

“...ความคิดนั้นส่งผลต่อความเชื่อทำให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกส่งผลต่อพฤติกรรม ความคิดนั้นมีทั้งด้านบวกและด้านลบหากเราคิดในเชิงบวกชีวิตจะประสบความสำเร็จ ความคิดที่เติบโตเปี่ยมด้วยพลัง จะทำให้เรามีแรงบันดาลใจ มีแรงขับเคลื่อนภายในใจและร่างกาย ทำให้เราไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค สามารถเอาชนะเรื่องต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้...”

ครั้งที่ 4 การตั้งเป้าหมาย

สำหรับในการเข้าร่วมโปรแกรมการตั้งเป้าหมาย นักศึกษาได้เล่นเกมลูกธนูกับเรือกระดาน เพื่อเปรียบเทียบตนเองว่าตนเองมีเป้าหมายในชีวิตหรือไม่ เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกการตั้งเป้าหมายในการพูด เพื่อการนำเสนอ ที่ตนเองมีความกลัว ไม่กล้า ประหม่า ให้ตั้งเป้าหมายในด้านที่ตนเองจะประสบความสำเร็จ ในการพูดเพื่อการนำเสนอ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มทดลอง อาทิ

“...รู้สึกที่น่าสนใจแล้วคะแนนก็ล่อใจมาครบ 555 ได้เทคนิคการตั้งเป้าหมายดี ๆ ไปใช้เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการพูดครับ...”

“... ได้ความรู้เกี่ยวกับการคิดบวกในเรื่องที่เราคิดว่ามันแย่แล้วไม่อยากทำมันที่ต้องพยายามมาก ๆ แล้วไม่อยากทำและการวางเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน อาจารย์พูดแล้วรู้สึกว่าเราจะต้องพยายามให้ถึงที่สุดมันจะออกมาดีหรือไม่เราจะได้ไม่เสียใจเพราะเราทำดีที่สุดแล้ว เป็นประโยชน์มากที่จะเอาไปปรับใช้กับชีวิตให้มีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วประสบผลสำเร็จค่ะ...”

“... ได้เรียนรู้ว่าควรตั้งเป้าหมายของชีวิตตัวเองได้แล้วจะทำอะไรในอนาคต ควรคิดว่าพรุ่งนี้จะทำอะไร และควรคิดบวกอยู่ตลอดเวลาที่เราควรต้องมีการพัฒนาตัวเองมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ไม่ต้องกลัวการพูดหน้าห้องด้วย...”

“...ตอนนี้ได้รู้ว่าตัวเองเป็นเรือกระดาศ ไม่เคยทำอะไรแล้ววางแผนเลย ต่อไปนี้จะตั้งเป้าหมายกับทุกเรื่อง เป็นลูกธนูให้ได้...”

ครั้งที่ 5 โอกาสจากความผิดพลาด

การเข้าร่วม โปรแกรมครั้งที่ 5 เพื่อให้นักศึกษาฝึกการพูดเล่าเรื่องจากประสบการณ์ โดยเล่าทีละคนเวียนจนครบทุกคน และให้ประเมินตนเองในข้อที่ต้องปรับปรุง และให้เขียนข้อดีจากสิ่งที่ตนเองต้องปรับปรุง ทำให้นักศึกษาได้ทบทวนข้อบกพร่องจากการพูดเล่าเรื่องของตนเอง และมองเห็นข้อดีที่เป็นโอกาสได้นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษา กลุ่มทดลอง อาทิ

“... ได้ลองเล่าเรื่องที่เป็นปมในใจให้คนอื่นฟังแล้วรู้สึกโล่งมาก ๆ ได้รับฟังเรื่องราวของเพื่อน ๆ บางคนก็คล้าย ๆ กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับช่วงเวลาชีวิตบางช่วงของเรา ได้ดูวิธีการเล่าเรื่องของเพื่อน และได้รู้ข้อบกพร่องในการพูดของตัวเอง...”

“... รู้จักข้อผิดพลาดของตัวเองและได้ข้อคิดต่าง ๆ จากเรื่องราวของเพื่อน ๆ...”

“... ได้ลองพูดที่เราไม่เคยพูดให้ใครฟัง ได้รู้จักการเล่าเรื่องและได้นำมาปรับปรุงใช้...”

ครั้งที่ 6 ใช้พลังของคำว่า "ยัง"

กิจกรรมการพูดประสบการณ์ตามหัวข้อที่จับฉลากได้ อาทิ การพูดเรื่องตื่นเต้น เรื่องเศร้า เรื่องตลก เป็นต้น และให้นักศึกษาประเมินการพูดของตนเองในส่วนที่ต้องการปรับปรุง และอภิปรายกลุ่ม ดังจะเห็นได้จากใบความรู้หลังการฟังบรรยายของนักศึกษากลุ่มทดลอง อาทิ

“...ตื่นเต้นมาก เล่าเรื่องผีไม่น่ากลัวแต่ถ้าฝึกต่อไปน่าจะเล่าได้ดีขึ้น...”

“...ชอบที่อาจารย์ให้โอกาสเล่าครั้งที่ 2 จากตอนแรกคิดว่าทำได้ไม่ดีหรอกแต่พอปรับความคิดใหม่แล้วบอกว่าตัวเองต้องเล่าเรื่องให้ดีกว่ารอบแรก ก็ทำได้ภูมิใจมากเลยล่ะ ชอบที่เพื่อน ๆ อินไปกับเรา...”

“...ถ้าเราคิดว่าเราทำได้ และลงมือทำ เราก็สามารถทำได้ แต่ถ้าหากเราคิดว่าทำไม่ได้ก็ไม่ลงมือทำ...”

ครั้งที่ 7 กระบวนการสำคัญกว่าผลลัพธ์

สำหรับการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งที่ 7 ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาอ่านเอกสารประกอบกิจกรรม “ความฉลาดเปลี่ยนแปลงได้” แล้วให้นักศึกษาอัดคลิปการพูดเพื่ออธิบายให้ความรู้ในเรื่องที่ตนเองได้อ่านแล้วโพสต์ลงกลุ่ม Line ให้เพื่อน ๆ ได้รับความรู้ ส่งผลให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการที่จะทำให้การพูดถ่ายทอดความรู้ประสบความสำเร็จ ต้องมีการวางแผน เขียนสคริป วางโครงเรื่องในการพูดของตนเองให้ดีเพื่อที่จะได้ถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจได้ ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกความรู้ของนักศึกษากลุ่มทดลอง อาทิ

“...ได้เรียนรู้ทักษะในการพูดทำให้พูดดีขึ้น...”

“...ได้ฝึกวางแผน แต่ก่อนไม่เคยคิดก่อนเลยว่าจะทำงานให้ออกมาอย่างไร ทำ ๆ ไปเลยเดี๋ยวก็เสร็จ วันนี้สนุกมากได้ลองวางแผนว่าจะพูดอย่างไร จะจัดมุกมุกอย่างไรให้ดูดี จะพูดอย่างไรให้เพื่อนเข้าใจ ได้เรียนรู้เยอะมากค่ะ...”

“...ถ้าเราทำให้เต็มที่ผลก็จะออกมาดีครับ...”

ครั้งที่ 8 การเรียนรู้และพัฒนา

สำหรับกิจกรรมนี้ผู้วิจัยได้ประเมินผลการพูดให้ความรู้ เรื่อง “ความฉลาดเปลี่ยนแปลงได้” เพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงการพูดและพัฒนาต่อไป อาทิ

“...ได้เรียนรู้ทักษะการพูดของเพื่อนแต่ละคน เอามาปรับใช้กับตัวเอง...”

“...วันนี้ได้เรียนรู้เยอะมากเลยคะ และสิ่งที่ได้จริง ๆ เลยคือความรู้สึกที่อยากพูด ได้ดีกว่านี้ กล้าพูดว่าครั้งนี้กล้าพูดกว่าครั้งแรกเยอะ พออาจารย์ให้คำแนะนำแล้วมีความกล้ามากขึ้นเลยคะ คิดว่าครั้งต่อไปอยากทำให้ดีกว่าเดิมคะ...”

“...ได้เรียนรู้เกี่ยวกับความผิดพลาดตัวเองในวันนี้ และมีความกล้าที่จะพูดมากขึ้น ถึงแม้ว่าหนูจะตื่นเต้นไปนิดหน่อย...”

ครั้งที่ 9 เทคนิคการพูด

สำหรับโปรแกรมครั้งที่ 8 เป็นบรรยายให้ความรู้ในเรื่องการเตรียมความพร้อมก่อนการนำเสนอ ให้นักศึกษาได้รับความรู้ในเรื่องการใช้น้ำเสียง การถ่ายทอดเรื่องราวตามอรรถรสของตัวสาร การใช้วงจภาษาประกอบกับวงจภาษา การมีบุคลิกภาพการพูดที่ดี ดังเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มทดลอง อาทิ

“...ได้ทักษะการพูดที่ดีขึ้น ได้เรียนรู้ทักษะการใช้สายตาในการนำเสนอ...”

“...ได้ความรู้หลายอย่างเลยคะ เช่นการพูดวางตัวขณะพูด การเลือกตัดสนใจต่าง ๆ...”

“...ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการพูด การทำให้ตัวเองลดการตื่นเต้นลง เรียนรู้ตั้งแต่ต้นว่าต้องพูดยังไง ควรพูดแบบไหนก่อน...”

ครั้งที่ 10 ฝึกปฏิบัติ 1

สำหรับกิจกรรมนี้ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาเตรียมหัวข้อในการพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ในหัวข้อที่ตนเองถนัดคนละไม่เกิน 5 นาที และทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในการพูดมากขึ้น มีความคิดแบบเติบโตในการพูดมากขึ้น สังเกตได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้หลังการพูด อาทิ

“...ผมไม่คิดว่าการเอาเรื่องที่ไม่มีสาระมาเล่าให้มีสาระได้ ผมไม่คิดว่าผมจะพูดรู้เรื่องพอพยายามปรับความคิดว่าเราทำได้ ผมว่าผมทำได้ดีครับวันนี้...”

“...หลังพุดรู้สึกสบายใจขึ้น พอไม่คิดลบกดดันตัวเองก่อนพุดก็ตื่นตื่นน้อยลงมาก ๆ เลยจะคิดแต่ว่าเรามาเป็นผู้ให้เหมือนที่อาจารย์บอก ไม่คิดว่าทุกคนจะมองยังไง แค่คิดว่ามาให้ความรู้ รู้สึกดีที่ได้ดีขึ้นกว่าครั้งก่อนมาก ๆ ค่ะ...”

ครั้งที่ 11 ฝึกปฏิบัติ 2

ผู้วิจัยให้ข้อมูลป้อนกลับในการพุดเพื่อการนำเสนอ ในแนวทางการปรับปรุง และชมที่ความพยายามของการพุดนำเสนองานของแต่ละคน

“...อย่างแรกเลย วันนี้ได้ฝึกเป็นผู้ฟัง ได้รู้จักคนอื่น ได้รับรู้มุมมอง และแนวคิดของหลาย ๆ คน ผ่านการฟัง ได้คำแนะนำเพื่อปรับเปลี่ยนมุมมอง การก้าวออกจากกรอบความคิดเดิม ๆ วันนี้สนุกมากค่ะ ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม...”

“...การเรียนรู้วันนี้มีหลายข้อคิดในการคิดและการทบทวนตัวเอง รู้สึกมีแรงผลักดันในการคิดที่จะทำ กล้าที่จะทำ จะนำเสนอ มีพลังบวกและมีแรงฮึดสู้มากค่ะ...”

ครั้งที่ 12 การปัจฉิมนิเทศ

สำหรับกิจกรรมนี้เป็นการปัจฉิมนิเทศเป็นกิจกรรมครั้งสุดท้ายของโปรแกรม เพื่อให้ นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึก ตลอดการเข้าร่วมโปรแกรม ให้นักศึกษาเขียนแบบบันทึก การเรียนรู้ การพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพุดเพื่อการนำเสนอของตนเอง ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษาทุกกลุ่มทดลอง อาทิ

“...หนูเคยเป็นคนที่คิดในแง่ลบมาก เกือบการพุดหน้าห้อง ไม่ชอบก็จะไม่ทำ จะเกียจให้เพื่อนพุดตลอด พอได้เปลี่ยนความคิดให้ตัวเองคิดแบบ Growth Mindset ทำให้รู้ว่าตัวเองก็ทำได้ แค่ไม่เคยคิดพยายาม ขอบคุณาจารย์ที่ได้เข้าร่วมวิจัยนี้หนูกล้าพุดและสนุกกับการพุดขึ้นมาก ๆ ค่ะ...”

“...การเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ได้มากกว่าการพุดนำเสนอได้ดี ได้มุมมองความคิดที่เปลี่ยน มองโลกได้เข้าใจมากขึ้น คิดในการสร้างพลังให้ตัวเองในแต่ละวันมากขึ้น ตอนแรกพุดไม่ดีเลย ไม่กล้า ไม่มั่นใจ พอได้เปลี่ยนความคิดใหม่ในหลาย ๆ ครั้ง คิดในแง่ดี มันก็ดี คิดในแง่ลบมันก็เครียดกดดันตัวเองพุดไม่ดีด้วย มีประโยชน์มากค่ะ...”

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการดำเนินงานวิจัย

จากการศึกษาปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัญหากระบวนการคิดที่มีผลต่อการพุดนำเสนอของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีปัญหา ด้านการพุดนำเสนองานหน้าชั้นเรียน มีผลเกิดจากกระบวนการคิดที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกประหม่าในการ พุด ตื่นเต้น และขาดความมั่นใจในตนเอง มีรูปแบบความคิดแบบจำกัด (Fixed Mindset) ทำให้การพุด นำเสนองานขาดประสิทธิภาพ

2. โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพุดเพื่อการ นำเสนอ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงจากที่ปรึกษาโครงการวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อนำมาใช้กับนักศึกษา ที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยนักศึกษากลุ่มทดลองที่เข้าร่วม โปรแกรมการพัฒนาแรงจูงใจและการตั้งเป้าหมาย ในการเรียน มีคะแนนจากแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการพุดเพื่อการนำเสนอภายหลังการ ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

3. นักศึกษาที่เข้าร่วม โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสาร ด้านการพุดเพื่อการนำเสนอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าภายหลังการเข้าร่วม โปรแกรมฯ ทำให้นักศึกษา ได้เรียนรู้ เข้าใจกระบวนการปรับความคิดแบบเติบโตในทักษะการพุดเพื่อการนำเสนอ และช่วยให้นักศึกษา พัฒนาการพุดนำเสนอหน้าชั้นเรียนได้ดีขึ้น

5.2 อภิปรายผลงานวิจัย

การเข้าร่วม โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการ พุดเพื่อการนำเสนอ พบว่าภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดกรอบ ความคิดแบบเติบโตในทักษะการพุดเพื่อการนำเสนอ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน จากผลการทดลองดังกล่าวแสดงว่าโปรแกรมการพัฒนารอบความคิด แบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพุดเพื่อการนำเสนอ สามารถพัฒนาให้นักศึกษามีกรอบความคิด แบบเติบโตในด้านทักษะการพุดเพื่อการนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยขออภิปรายดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยได้พบว่าโปรแกรมการพัฒนาการรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ สามารถรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอได้จริง ซึ่งในการสร้างโปรแกรมการพัฒนาการรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) และ เป็นกระบวนการในการพัฒนาการรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ

ในการพัฒนาการพัฒนาการรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ผู้วิจัยใช้แนวคิดการพัฒนาการรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) เพื่อเป็นกระบวนการในการพัฒนาให้นักศึกษามีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) โดยให้มีลักษณะของผู้ที่มีกรอบความคิดแบบเติบโต ในด้านทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอ เพื่อให้ นักศึกษามีความมั่นใจในการพูดนำเสนอ ไม่สร้างข้อจำกัดให้ตนเองด้วยความคิดที่ทำลายความรู้สึกในด้านลบ ที่อาจส่งผลให้ไม่มีความมั่นใจในการพูดเพื่อการนำเสนอ และผู้วิจัยได้เสริมความรู้ในเรื่องการเตรียมความพร้อมก่อนการนำเสนอ ให้นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจ ในทักษะกระบวนการสื่อสาร การใช้น้ำเสียง การเลือกใช้ระดับภาษา การถ่ายทอดเรื่องราว การให้อวัจนภาษาประกอบกับวัจนภาษาในการพูด รวมทั้งบุคลิกภาพที่ดีในการพูดนำเสนอ เพื่อประกอบกับการพัฒนาการรอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะด้านการสื่อสารการพูดเพื่อการนำเสนอให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของลักขณา ดารามาตร์ (2554) ได้ทำการวิจัยผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารสาส์นวิเทศร่มเกล้า พบว่า นักเรียนมีการพูดหน้าชั้นเรียนดีขึ้นหลังจากการเข้าร่วม โปรแกรมการพัฒนาการพูดหน้าชั้นเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ในระหว่างที่ทำการทดลองผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาให้ความสนใจ และให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมโปรแกรมนี้ เนื่องจากนักศึกษากลุ่มทดลองเป็นนักศึกษาที่มีคะแนนจากแบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตน้อย ไม่กล้าพูดนำเสนองาน ประหม่า และตื่นทุกครั้งได้ออกไปพูดหน้าห้อง ช่วงต้นในการดำเนินกิจกรรม นักศึกษายังไม่มีความมั่นใจในการพูด แต่หลังจากผู้วิจัยให้ฝึกการพูด โดยเริ่มต้นจากการปรับวิธีการคิด ให้นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องการทำงานของสมอง ที่สมองมีผลต่อการคิด การคิดส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก และจะทำให้แสดงพฤติกรรมตามความรู้สึกออกมา และให้นักศึกษาได้ฝึกพูดโดยเริ่มจากการพูดเล่าเรื่อง ครั้งแรก ๆ นักศึกษาจะมีอาการตื่นเต้น แต่หลังจากที่นักศึกษาได้ฝึกบ่อย ๆ และได้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข และได้รับคำชื่นชมในความพยายาม นักศึกษาสามารถพูดนำเสนอ

งานได้ดีขึ้น กล่าวพูดหน้าห้องมากขึ้น และเริ่มสนุกที่ได้พูดถ่ายทอดเรื่องราว ดังจะเห็นได้จากการเขียนแสดงความคิดเห็นหลังจบโปรแกรมฯ ของนักศึกษา อาทิ “...ได้ลองเล่าเรื่องที่เป็นปมในใจให้คนอื่นฟังแล้วรู้สึกโล่งมาก ๆ ได้รับฟังเรื่องราวของเพื่อน ๆ บางคนก็คล้าย ๆ กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับช่วงเวลาชีวิตบางช่วงของเรา ได้ดูวิธีการเล่าเรื่องของเพื่อน และได้รู้ข้อบกพร่องในการพูดของตัวเอง...” หรือ “...ได้ลองพูดที่เราไม่เคยพูดให้ใครฟัง ได้รู้จักการเล่าเรื่องและได้นำมาปรับปรุงใช้...” ซึ่งในการให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกของตนเอง เป็นการช่วยให้นักศึกษาได้พูดในสิ่งที่คิดออกมา และนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ชอบการเขียน การพูดแสดงความคิดเห็นหลังจบโปรแกรมแต่ละครั้งจึงทำให้สมาชิกภายในกลุ่มได้รู้จักมุมมองของแต่ละคนเพิ่มมากขึ้น และสามารถพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต และพัฒนาทักษะการพูดนำเสนอร่วมกันได้อย่างสนุกสนานและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ ผู้วิจัยพบว่า โปรแกรมฯ สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนารอบความคิดแบบเติบโตในทักษะด้านการพูดเพื่อการนำเสนอของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาสามารถมีความมั่นใจในตนเองในการพูดนำเสนอ มีวิธีการที่ถูกต้องที่จะนำตนเองให้ประสบความสำเร็จในการพูดนำเสนองาน รวมทั้งการได้เรียนรู้กระบวนการคิดแบบเติบโตสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการคิดเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอีกด้วย เพื่อเป็นพลังในการต่อสู้ อดทน กับอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในชีวิต

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า นักศึกษามีกรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอ ดังนั้น สามารถนำโปรแกรมฯ ไปใช้ในการฝึกการพูดนำเสนอกับนักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ ต่อไป

5.3.1.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการนำโปรแกรมการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต ในทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอไปใช้ ผู้ฝึกจะต้องศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) และทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอที่ดี เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจมีความชำนาญก่อนการนำโปรแกรมฯ ไปใช้

ทั้งนี้ ในรูปแบบของโปรแกรมฯ กิจกรรมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตในด้านทักษะการสื่อสารด้านการพูดเพื่อการนำเสนอ บางกิจกรรม อาจมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเนื้อหาเพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริบทผู้เข้าร่วมวิจัย และสถานที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

บรรณานุกรม

- กิติมา สุรสนธิ. (2554). **ความรู้ทางการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนิตา รุ่งเรือง และเสรี ชัดแจ้ง. (2559, มกราคม-มิถุนายน). **กรอบความคิดเติบโต: แนวทางใหม่แห่งการพัฒนาศักยภาพมนุษย์**. วารสารวิชาการวิจัยและวิทยาการปัญญา. 14(1): 1-10.
- ธรรมโชติ เอี่ยมทัศนะ. (2551). **ผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมที่มีต่อการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทรงวิทยา จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เนตรยมาศ วรรณพยนต์. (2560, เมษายน-ตุลาคม). **วิถีรู้กับการพัฒนากรอบความคิด**. วารสารหาดใหญ่วิชาการ. 15(2): 187-194.
- ลักขณา ดารามาตย์. (2554). **“ผลของโปรแกรมพัฒนาการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสามัคคี กรุงเทพมหานคร”** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยา จิตวิทยาการศึกษา การแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2561). **การพัฒนากรอบความคิด**. กรุงเทพฯ: ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา มูลนิธิยุวสถิรคุณ.
- สว่างจิตร์ สุวรรณรัตน์. (2545). **“ผลของการใช้วิธีการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยา จิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุจริต เพ็ชรขอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์. (2538). **วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Blackwell, L.A., Trzesniewski, K.H., & Dweck, C.S. (2007). **Theory of intelligence and achievement across the junior high school transition: A longitudinal study and an intervention**. Child Development. 78(1): 246-263.
- Dweck, C.S. (2006). **Mindset: The new psychology of success**. New York: Random House.
- Esparza, J., Shumow, L., & Schmidt, J.A. (2014). **Growth mindset of gifted seventh grade students in science**. NCSSIMST journal, 19(1): 6-12.
- Haimovitz, K, et al. (2011). **Dangerous mindsets: How beliefs about intelligence predict motivational change**. Learning and Individual Differences. 21(6): 742-752.
- Schroder, H.S; et al. (2014). **The role of implicit theories in mental health symptoms, emotion regulation, and hypothetical treatment choices in college student**. Cognitive Therapy and Research, 39(2): 120-139.

- Schroder, H.S; et al. (2014). **Mindset induction effects on cognitive control: A neurobehavioral investigation.** *Biological Psychology*, Retrieved August 4, 2014, from doi.10.1016/j.biopsycho.
- King, R.B. (2012). **How you think about your intelligence influences how adjusted you are: Implicit theories and adjustment Outcomes.** *Personality and Individual Differences*, 53(5): 705-709.
- Yeager, D.S. & Dweck, C.S. (2012). **Mindsets that promote resilience: When students believe that personal characteristics can be developed.** *Educational Psychologist*, 47(4): 302-314.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอ

แบบวัดกรอบความคิดแบบเติบโตในทักษะการพูดเพื่อการนำเสนอ

ชื่อ..... นามสกุล..... คณะ..... รหัสนักศึกษา..... ชั้นปี.....

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของตัวท่านเองมากที่สุด

มากที่สุด	หมายความว่า	สอดคล้องกับคุณลักษณะของท่านในระดับมากที่สุด
มาก	หมายความว่า	สอดคล้องกับคุณลักษณะของท่านในระดับมาก
ปานกลาง	หมายความว่า	สอดคล้องกับคุณลักษณะของท่านในระดับปานกลาง
น้อย	หมายความว่า	สอดคล้องกับคุณลักษณะของท่านในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายความว่า	สอดคล้องกับคุณลักษณะของท่านในระดับน้อยที่สุด

การตรวจให้คะแนน

มากที่สุด	เท่ากับ	1
มาก	เท่ากับ	2
ปานกลาง	เท่ากับ	3
น้อย	เท่ากับ	4
น้อยที่สุด	เท่ากับ	5

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1.	ฉันรู้วิธีการพูดนำเสนอที่ดี แต่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงการพูดนำเสนอของฉันได้					

2.	ฉันประหม่าทุกครั้งที่คุณนำเสนอหน้าชั้นเรียน					
3.	ทุกวิชาที่ต้องพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ฉันทำได้ไม่ดี					
4.	เมื่อต้องพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน ฉันไม่เตรียมความพร้อมก่อนเสมอ					
5.	ฉันไม่มีพรสวรรค์ด้านการพูด					
6.	เมื่อไหร่ที่ต้องใช้ความพยายามมาก ฉันรู้สึกว่ามันยุ่งยาก					
7.	ฉันไม่สามารถเปลี่ยนการพูดนำเสนอของฉันให้ดีขึ้นได้					
8.	คนมีพรสวรรค์ด้านการพูดไม่ต้องพยายามในการพูดนำเสนอมาก					
9.	ฉันหลีกเลี่ยงที่ต้องพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน เพราะรู้สึกกดดัน					
10.	ฉันกังวลว่าเพื่อนจะหัวเราะถ้าฉันพูดนำเสนอได้ไม่ดี					
11.	การพูดนำเสนอเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน					
12.	การเปลี่ยนแปลงการพูดนำเสนอของคนที่ไม่มั่นใจในตนเองเป็นเรื่องที่ยาก					
13.	ฉันอยากหาเพื่อนที่พูดนำเสนอหน้าห้องได้ดี					
14.	เพื่อนที่พูดนำเสนอหน้าห้องได้ดีเป็นคนที่เก่งการพูดอยู่แล้ว					
15.	ฉันมักไม่ชอบที่มีคนวิจารณ์การพูดนำเสนอของฉัน					
16.	การพูดนำเสนอเป็นลักษณะเฉพาะบุคคลเปลี่ยนแปลงได้ยาก					

17.	ฉันไม่สามารถบังคับตัวเองให้พยายามฝึกการพูด นำเสนอให้ดีขึ้นได้					
18.	ฉันเชื่อว่าฉันไม่เก่งการพูดนำเสนอ					
19.	ฉันไม่เชื่อในความพยายามมากกว่าพรสวรรค์					
20.	ฉันไม่ชอบการพูดนำเสนอหน้าห้อง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ประวัติการศึกษา

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวพรรณภา ส่งแสงแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	17 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2530
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2553 ปริญญาตรี ศศ.บ. ภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
	พ.ศ.2556 ปริญญาโท ศศ.ม. จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

